

Saulėta, diena 80°, naktį 60.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Birželio-June 26 d., 1970 m.

Kaina 10c

150

KOMUNISTŲ AGRESIJOS KOREJOJ SUKAKTIS

TONKINO ĮLANKOS REZOLIUCIJOS ATSĀUKIMAS NEPAKEIČIA PADĖTIES

WASHINGTONAS. — Kaip vakar pranešta, senatas didėle dauguma atsaukė Tonkino rezoliuciją, kurią daug kas laikė kongreso pritarimu Vietnamo karui. Ji buvo priimta po dviejų dienų debatų 1964 metais rugpjūčio mėn., po to, kai du Amerikos nalkintuvai buvo užpulti Šiaurės Vietnamo greitaiuvių. Rezoliucija davė savo sutikimą prezidentui "griežti visų reikalingų priemonių užkirsti kelią tolimesnei agresijai Pietryčių Azijoje". Prezidentas Johnsonas, pasiremdamas šia Tonkino įlankos rezoliucija pasitūnė į šiaurės Vietnamą didesnes aviacijos jėgas bombarduoti prieš karinių taikinių ir padidino Pietų Vietname Amerikos kareivių skaičių.

Tonkino rezoliucija priimant, prieš ją balsavo tik du senatoriai: Morse iš Oregono ir Gruening iš Aliaskos. Vėliau, jau 1967 metais, senato užsienio reikalų komitetas, vadovaujamas žinomo "balandžio" sen. Fulbrighto, pravedė apklausinimą ir nustatė, kad komunistų užpulti Amerikos naikintuvai buvo Tonkino įlankoje žvalgybos ir šnipinėjimo tikslais. Be to, iškilo abejonė, ar tikrai komunistų laivai puolė Amerikos laivus antrą sykį — rugpjūčio 4 d. Pirmas puolimas buvo rugpjūčio 2 d. Nuo to laiko sen. Fulbrightas, kuris savo laiku Tonkino rezoliuciją stipriai rėmė, ėmė kalbėti apie rezoliucijos atšaukimą.

Tonkino rezoliucija pabrėžia komunistų agresijos Pietryčių Azijoje veikimą ir Amerikos duodamą agresijos aukoms paramą. Kongresas išreiškia savo pritarimą prezidentui, kaip Vyriausiam karo jėgų vadui ir leidžia jam imtis visų reikalingų priemonių agresijai sustabdyti, įskaitant karo veiksmus. Rezoliucijos pabaigoje sakoma, kad ji pasibaigė, kada toje srityje prezidento nuomone, bus užtikrinta taika ir saugumas, nors kongresui paliekama teisė rezoliuciją nutraukti, priimant kitą rezoliuciją tuo reikalu.

Prezidento Nixono vyriausybė kelis kart yra pabrėžusi, kad jos veiksmams Kambodijoje ar Vietname nereikia jokios Tonkino rezoliucijos, kuri buvusios vyriausybės buvo laikoma lygia kongreso karo paskelbimui ar tokį paskelbimą atstojančia. Nixonas savo autoritetą grindžia karo vado atsakomybe už savo kareivių saugumą.

Vicprezidentas Agnew Denveryje nurodė savo kalboje, kad senato dabartiniai debatai aiškiai rodo, kad senatas negali veikti krizės metu. Senatas siekia suvaržyti Vyriausią kariuomenės vadą, kada jo 400 tūkstančių kareivių ištatyti karo lauke į pavojų. Senatas jau penkis savaites ginčijasi dėl pasiūlymų suvaržyti prezidento autoritetą ir tie ginčai rodo, kad senatas negali daryti krizės metu būtina reikalingų skubių sprendimų.

Izraelitai Egipte

KAIRO. — Izraelio komandos naktį į antradienį peržengė Egipto sieną ir apšaudė armijos bazę, esančią vos per 80 mylių nuo Egipto sostinės Kairo. Pranešimu iš Tel Avivo, izraelitai mortarų ugnimi atakavo barakus ir sandėlius, ir sunaikino du egiptiečių transporto vežimus, gabenčius kareivius bazėi į pagalbą. Tai atliko izraelitų komandos be nuostolių grįžo savo pusėn.

Egipto prezidentas Gamal Abdel Nasseris Jungtines Valstybes pavadino "arabų didžiausiu priešū".

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Popiežius Vatikanė, priimdamas piligrimus, pareiškė, kad neužligo katalikų bažnyčiai bus duota neturto išvaizda pagal evangelijos dvasią. Būsimosios prastos lėtos, bet drąsios reformos. Popiežius pareiškė, kad Bažnyčia turinti "parsiūti turtingus". Bažnyčia turi būti neturtinga, — pareiškė Popiežius. Ir to negana, Bažnyčia turinti atrodyti neturtinga.

COLOMBO. — Ceylonas nutarė pareikalauti, kad išvažių visi Amerikos Taikos korpuso nariai.

PRAGA. — Tarp Čekoslovakijos ir Vakarų Vokietijos vėl atstatytas tiesioginis traukinių susisiekimas.

LONDONAS. — Britų daktarų žurnale du daktarai rašo apie moterų mini sjonus ir sako, kad jie labai sveikatai naudingi, nes moterys kukliai besilenkdamos ką nors pakelti nuo žemės, naudoja daugiau savo kojų jėgą, o ne nugara, kaip darydavo anksčiau, nešiodamos ilgus sjonus.

ANKARA. Turkija. — Premjeras Süleyman Demirel, kuris prieš aštuonis mėnesius, laimėjo didelę pergalę parlamento rinkimuose, yra aštriai kritikuojamas ir spaudžiamas rezignuoti, nes nepajėgias atsteigti krašte tvarkos. Bet kadangi jį remia armija, tai nesitikiama, kad jis bus priverstas rezignuoti.

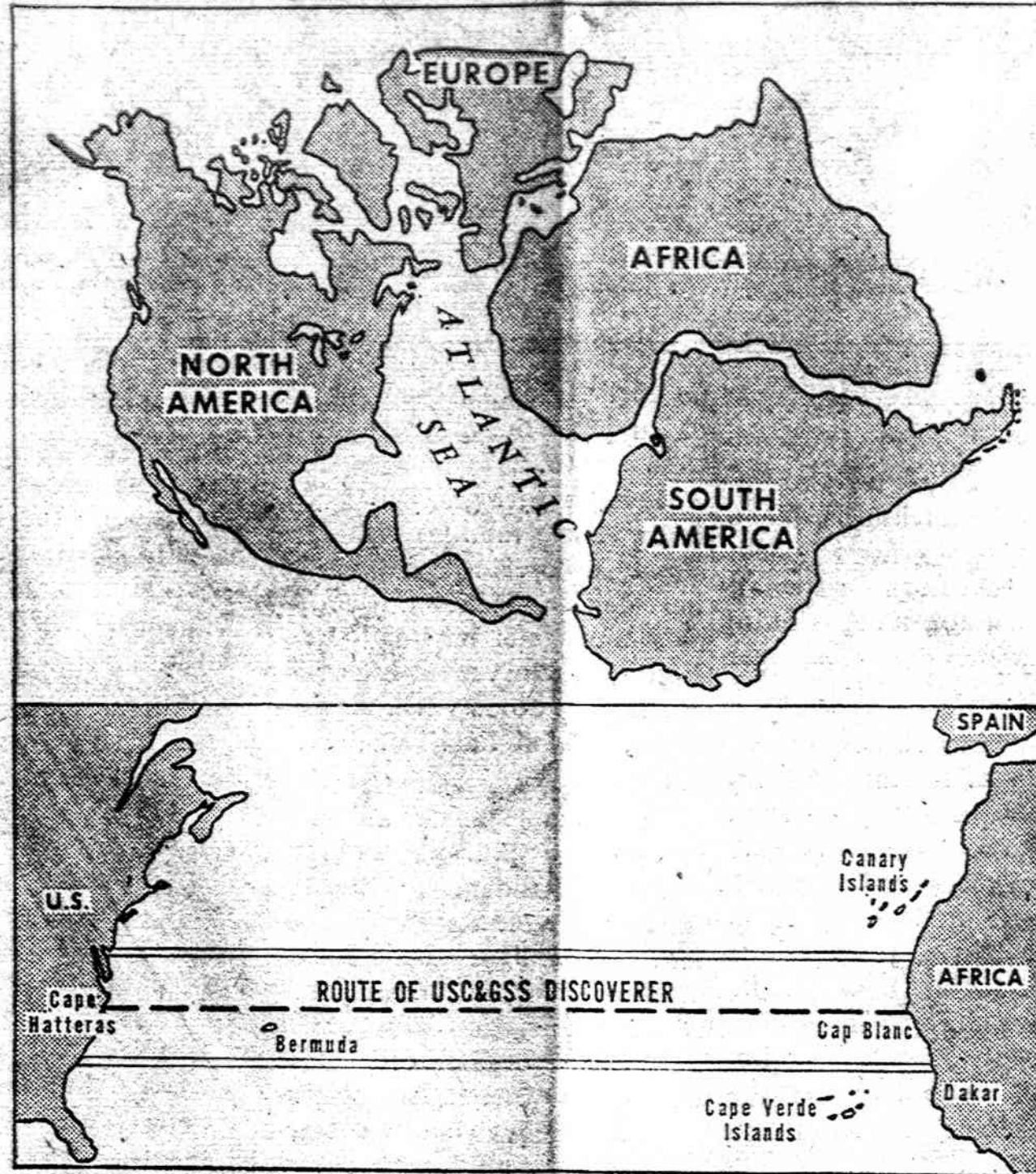
BANGKOKAS. — Tailandija Pietų Vietname turi vieną kariuomenės divizioną, kuri buvo vadinama "Juodosios Panteros" vardu. Dabar šis vardas pakeičiamas į "Juodojo Leopardo" divizioną, nes nenorima maišyti diviziono vardo su Amerikos negrų "Juodųjų panterų" organizacija.

MOBILE. — Čia mirė 29 metų mergina nuo alkoholio ir narkotikų panaudojimo. Ji buvo sešuo San Francisco teisme teisiamos Patricijos Krenwinkel, kuri kaltina su kitais hipių gaujos nariais dalyvavusi Tate žmogžudystėse.

Sirijos puolimas

JERUZALĖ. — Sirijos artilerija ir tankai virš trijų valandų apšaudė Izraelio pozicijas Golano aukštumose ir Damasko radijo žiniomis, žuvo 175 izraelitai. Izraelio pranešimai sako, kad sužeista 12 asmenų. Izraelio pozicijos į sirų ugnį atsakė savo artilerija ir aviacijos puotilimais, kol priešas pasitraukė.

Egiptas jau seniai spaudžia Siriją, kad ji parodytų didesnį aktyvumą ir palengvintų egiptiečių frontą. Sirija atmeta visus taikos pasiūlymus ir reikalauja tol kovoti prieš Izraelį, kol jis bus visai nugalėtas ir jo vietoję bus galima įsteigti arabų Palestinos valstybę.

Amerikos okeonografi šia vasarą ties vandenyno dugno tarp Afrikos ir Amerikos tyrinėjimus. Specialiai įrengtas laivas "Discoverer" plaukies apatinėje dalyje parodoje juosteje. Mokslininkai ieško irodymų teorijai, kad prieš daug milijonų metų Afrika, Amerika ir kiti žemynai buvo sujungti ir jų padėtis buvo, kaip parodyta viršutiniame žemėlapyje.

EKONOMINĖ AMERIKOS PADĖTIS DIDŽIAUSIA NIXONO SILPNYBĖ

WASHINGTONAS. — Amerikos vidaus politikos srityje vis daugiau iškyta stipriausias demokratų partijos pasirinktas ginklas Nixono vyriausybei pulti — tai nedarbas, infliacija ir kainų kilimas. Ateinančiuose rudens rinkimuose demokratai tikisi tą ginklą išnaudoti. Demokratų partija New Yorke, siekdama išrinkti gubernatorium Arthurą Goldbergą, jau sudarė planus, kaip vilioji balsuotojus. Goldbergo patarėjai pareiškė, kad į respublikonius linkusiuose airių, italų ir lenkų rajonuose demokratai kels ekonominius klausimus: infliacija ir nedarbas.

Senato daugumos vadas demokratas sen. Mike Mansfield televizijoje pasakė kalbą apie ekonominius klausimus. Ta kalba buvo lyg atsakymas į prezidento Nixono kalbą birželio 17 d. Mansfieldas pareiškė, kad trys žodžiai geriausiai aptaria Amerikos padėtį: infliacija, nedarbas ir karas.

Senatorius Mansfieldas nurodė, kad prieš trejus metus kainos buvo pakilusios 3%. Prieš dvejus metus jos pakilo 4.6%, pernai pakilo jau 6.1%, o šiuo metų jos kyla 6.3% per metus. Paskolų nušimčiai pakilo iki negirdėto per šimtą metų lygio. Namų statytojui kainuoja iki 11% finansuoti statybą, o namų pirkėjui reikia mokėti dar 9% už paskolą. Prieš penkeris metus tipingas 20,000 dolerių namas pirkėjui kainuodavo 115 dol. per mėnesį. Dabar už tą patį namą pirkėjui reikia mokėti 205 dol. per mėnesį. Pats namų ir miestų išvystymo sekretorius neseniai pareiškė, kad 80% amerikiečių neįsistengia nusipirkti naujo namo.

Sen. Mansfieldas toliau nurodė, kad prieš metus bedarbių buvo 3 su puse nušimčių. Dabar jau jų yra 5%. Virš milijono darbininkų neteko darbo.

Ukininko pajamos nepadidėjo, tačiau išlaidos padidėjo 10%. Darbininkų namo pamešamas čekis nukrito savo perkama galia. Net ir biznio bendrovės gavo 10 milijardų mažiau pelno, negu prieš metus.

Naujų namų statybą siekia tik pusė to, kas būtų reikalinga nor-

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

• Vaziuodamas į Kalifornijos poilsio namus prezidentas Nixonas sustojo St. Louis, kur pasakė kalbą 40,000 Prekybos Rūmų jaunimo grupei, kuri prezidentą sutiko labai šiltai. Prezidentas kalbėjo apie tai "kas Amerikoje yra tvarkoj".

• Čikagoje Amerikos gydytojų draugijos suvažiavimas nutarė, kad daktarai galės daryti abortus tose valstijose, kur jie yra legalūs. Katalikai daktarai kovoją prieš šią rezoliuciją, net grasindami išstoti iš draugijos.

• Vietname ir Kambodijoje praėjusią savaitę žuvo 80 amerikiečių ir 643 buvo sužeisti. Vietnamiečių 366 žuvo ir 1,071 užmuštas. Komunistai netekė 2,093 kareivių.

• Nauja Britanijos vyriausybė patvirtino Kambodijos vyriausybę, paskirdama Kambodijai naują ambasadorių.

• Pietų Vietnamo 5,000 kareivių dalinis atidarė Kambodijoje naują frontą, peržėndamas sieną 170 mylių į šiaurės rytus nuo Saigono, Pleiku apylinkėje.

LONDONAS. — Belošdamas polo rungtynėse mirė Jaipuro macharadža Sawai Man Singh, 58 metų.

Vietnamo kariai plėšikauja

KAMPONG SPEU. — Perpykę Kambodijos karininkai apkaltino Pietų Vietnamo kariuomenę plėšikavimu kai praėję savaitę buvo iš šiaurės vietnamiečių ir Viet Kongo atimtas Kampong Speu miestas.

"Jie pagrobė viską", pasakė kambodiečių 22 pėstininkų bataliono vadas maj. Kimesa, "išvogė baldus, radijo aparatus, pinigų. Net seifus išlaužė. Dabar gyventojai pietinių vietnamiečių bijosi labiau negu Viet Kongo. Ką jie neįsistengė pasigrobtį, tą jie sunaikino".

Amerikoje mažai kas žino apie Elisą Hasek. Ji tačiau atlieka svarbų darbą — parėdo visus prezidento Nixono sveikinimus ir atsakymus į priėvųjų asmenų ar organizacijų laiškus. Prezidentui lieka tik pasirašyti.

PAMINĖTA KOREJOS KARO SUKAKTIS

Komunistai reikalauja atitraukti Amerikos jėgas

SEOULAS. — Vakar Azijos komunistinės valstybės iškilmingai paminėjo 20 metų sukaktį nuo Korėjos karo pradžios. Į šiaurės Korėją suvažiavo Viet Congo, Laoso komunistų atstovai ir oficialios delegacijos iš Šiaurės Vietnamo ir Kinijos. Dalyvavo ir nuverstas Kambodijos princas Sihanoukas. Šiaurės Korėja paskelbė taikos su Pietų Korėja sąlygas. Komunistai reikalauja, kad būtų išvežta visa Amerikos kariuomenė, o po to būtų galima sumažinti abiejų Korėjų karines jėgas ir pradėti derėtis dėl nepuolimo paktų. Komunistai pareikalavo paliaubų komisijos posėdžio, kuriame norėjo įteikti savo oficialius taikos pasiūlymus. Amerikos atstovai prašė nukelti posėdį iki pirmadienio.

Speciali komisija tarė A. Dubčeką

PRAGA. — Kaip vakar pranešta, buvęs Čekoslovakijos komunistų vadas ir "žmoniškumo socializmo" pradininkas Aleksandras Dubčekas buvo pašalintas iš ambasadorius Turkijoje pareigų. Jo žmona Anna dar tebėra Turkijoje. Jis sugrįžo iš Ankaros gegužės 30 d. aplankyti sergančios, 80 m. motinos ir daugiau nebebuvo išleistas.

Šiuo metu, kaip patikimi šaltiniai tvirtina, Dubčekas yra Pragos ligoninėje, kur jis išlįsi po žiurijų tardymų. Jį tarė specialią komisiją, vadovaujama stalinisto, Antonino Novotnio laikais iškilusio, Vilemo Novy. Jis ir kiti komisijos nariai reikalavo iš Dubčeko prisipažinimo ir irodymų, kurie galėtų būti panaudoti prieš patį Dubčeką ir jo rėmėjus politiniuose teismuose.

Šią savaitę susirenka partijos centro komitetas svarstyti Dubčeką pašalinimo iš partijos. Prezidiumas tokį nutarimą jau priėmė 7 prieš 4 balsais. Prieš Dubčeką pašalinimą balsavo partijos nuosaikus vadas Husakas, prezidentas Svoboda, Slovakijos premjeras Peter Colotka ir Tautinio Fronto vadas Evzen Erban. Didžiausi Dubčeko priešai prezidentume buvę Alois Indra, Vasil Bilak ir premjeras Lubomir Strougal.

Artėja paskutinis Dubčeko karjeros Čekoslovakijos komunistų partijoje laikotarpis. Buvęs svarbus komunistų šūlas Slovakijoje, Dubčekas 1968 metais pasiekė savo galybės zenitą ir net išdrįso pasipriešinti sovietams. Tačiau jiems okupavus Čekoslovakiją, Dubčekas buvo išstumtas iš partijos pirmojo sekretoriaus vietos 1969 m. birželio mėn., tačiau liko partijos prezidentu ir buvo Tautinės Asamblėjos pirmininku. Rugsėjo mėnesį jis neteko ir tų vietų, buvo išmestas iš prezidentumo, o gruodžio 15 d. buvo pašalintas ir iš centrinio komiteto. Manoma, kad šį savaitgalį jis bus išmestas ir iš partijos, kuriai tarnavo visą savo gyvenimą. Jo didžiausia kaltė, kad jis norėjo būti čekoslovakas komunistas, o ne rusas.

Pietų Afrika tikisi Britanijos ginklų

LONDONAS. — Konservatoriams tik laimėjus britų parlamento rinkimus, Londonan tuoj atvyko Pietų Afrikos užsienio reikalų ministras Hilgard Muller. Nors jo vizitas vadinamas privačiu, neabejojama, kad jis susitiks su naujos vyriausybės vadais ir bandys juos kalbinti parduoti vėl Pietų Afrikai ginklą.

Darbo partijos vyriausybė buvo uždraudusi parduoti P. Afrikai ginklus dėl jos vyriausybės rasinio atskyrimo politikos, tačiau konservatoriai visada palankiai žiūrėjo į P. Afriką. Konservatorių vadai prieš rinkimus žadėjo nevaržyti ginklų pardavimų.

Darbiečių partijos vadovybė įspėjo vyriausybę nepardavinėti rasistinei Pietų Afrikai ginklų, nes tas galėtų susilpninti komonveltą ir supykinti juodąsias britų grupes valstybes, o taip pat pažeistų ir Jungtinių Tautų priimtas rezoliucijas.

Naujas Ho Chi Minh kelias

DA NANG. — Armijos žinomis, komunistų jėgos, nepaisant monsono lietaus periodo, skubotai tiesia naują kelią per Laos, rytų pusėje nuo Ho Chi Minh kelio, kuriuo komunistams gabenoti transportus sukludė Amerikos artilerija.

Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus

(Tęsinys)

Mėdžio išdirbinių skyriuje, be įvairiausių mūsų prosenių, senelių ir tėvų vartotų žemės ūkio inventoriaus dalių — medinių arklų, pintinių akėčių, vasarajui privoluoti volo ir kitų žemės įdirbimo, derliaus nuėmimo, linų, "kankinimo" padargų bei namų ūkio apyvokos įrankių, indų, apšvietimo priemonių "kamuolinių" žvakių, pirtyse vanojimui si naudotų beržinių vantų, kuriomis ypač domisi miesčionys, tokiais įnagiais nesinaudoję, sau kailio nepėrė.

Tarp kita ko, yra čia dūminė, šiaudiniu stogu, didelio formato, taip dažnai mūsų apdainuojama "Bakužė samanta". Prie jos — kaip natūroje — buvo gražus su rūtų darželiu ir kryžiumi kiemelis, apvertas statinių tvora su girždancia svertimi šuliniu ir mediniu kiburu prie jo. Visu tuo nepaprastai domisi lankytojai — miesčionys, kurie niekada nėra Lietuvoje buvę ir nėra matę...

Turtingas eksponatais religinis skyrius, kuriame yra nemažas rinkinys lietuviškų kryžių, kryželių, šventųjų stovylių, paveikslėlių, rožančių, maldaknygių ir kitokių dievonalių.

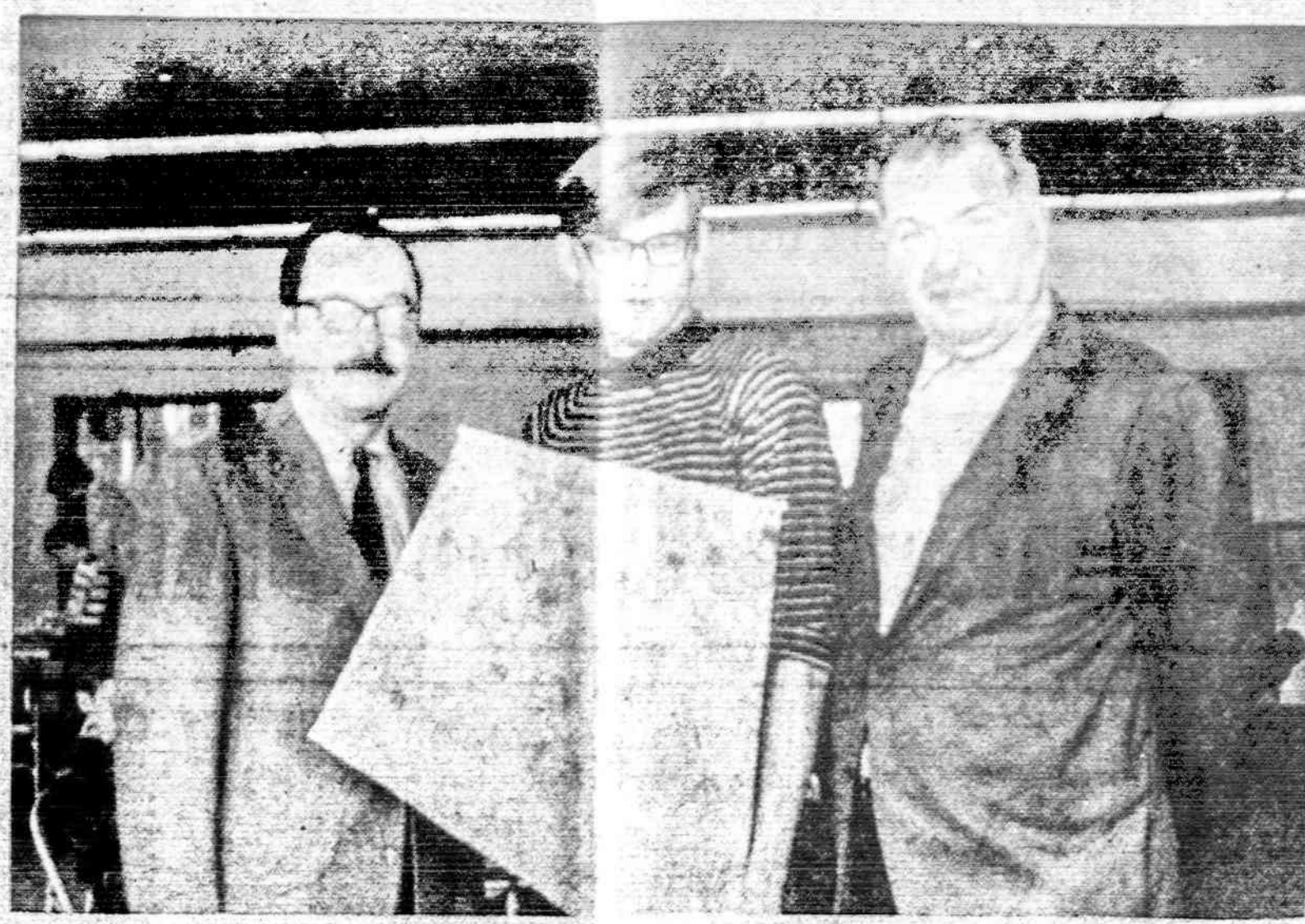
Antrame aukšte randame nemenką rinkinį mūsų menininkų paveikslų, padidintų fo-

to nuotraukų, šaržų, karikatūrų, litografijų. Čia akį patraukia iš medžio išdrožinėta sienpovių ir grėbėjų grupė. Juos bestebint taip ir ima noras užtraukti: "Valio dalgelė pro pradalgėlį". Štai toliau matome gaminių kolekciją: tai kai kurių nepriklausomos Lietuvos pramonės prekių pavyzdžiai. Visa tai "stropiai saugo" pilnoje tarnybėje uniformoje nepriklausomos Lietuvos policijos tarnautojas (jo tipinga figūrėlė) "Angelas Sargas".

Neužmiršti ir amžinybėn "iš keliavusieji" — tai visuomeninėje veikloje pasižymėjusių lietuvių tautai ir valstybei nusipelnusiųjų asmenų skyrius. Čia matome buvusius nepriklausomos Lietuvos valstybės Prezidentus bei kitus garbingo atminimo vyrus, garbės ordinų kavalerius. Taipgi eilę tebegyvenančių žymių visuomenės veikėjų ir kultūros srities darbuotojų fotografinių portretų meninės nuotraukos žveglia į besidomintį lankytoją.

Yra čia ir elektros laikrodžių, rodantis viso pasaulio šalių sostinių ir kitų žymiųjų miestų laiką, kartu palyginant jį su Čikagos laiku.

Tai gana įdomu ir nemaža lankytojų prie jo sustoja, ir teiraujasi kuri esamu laiku valanda Sydnėje, Tokio, Archangelske, Istambule, Stock-

Iš kairės: BLK Muziejus prezidentas Stanley Balzekas, Jr., Raimondas Vasukevičius, Muziejus biuletenio (anglų kalba) redaktoriaus padėjėjas ir Kazimieras V. Baltraitis, Muziejus meno reikalų direktorius. Nuotrauka Jurgio Kasakačio

holme, Volgograde, Pekine, Alma — atoje ir pns.

Beje, muziejus turi Archeologijos, Architektūros, Meno, Geneologijos skyrius ir pastarajame nekrologų sistematiizuota bei kataloguota rinkinį, kurio dokumentinė vertė ilgainiui didės.

Be paminėtų eksponatų skyrių, turtingas lituanistinės bibliotekos ir jos filialo — spaudos ir foto archyvo, muziejuje be pertraukos, nuolat vyksta lietuvių (ir nelietuvių) menininkų paveikslų, įvairių senienų: laikrodžių, lėlių, herbų, karikatūrų, indų ir kt. daiktų parodos, įvairios paskaitos, kursai. Kartais demonstruojami kultūriniai ir dokumentiniai filmai.

Kasmet prieš Kalėdas vyksta kalėdinėms eglutėms šiaudinių darymo kursai, o prieš Velykas — mokoma lietuviškai marginti — dažyti kiaušinius.

Be gausių kasdieninių pavienių ir su šeimomis lankytojų, muziejuje gausiai lankosi moksleivių, skautų, karių, viešnių, žurnalistų ir kt. ekskursijos. Taip pat čia atsilanko Čikagoje nuolat vykstančių įvairių kongresų, suvažiavimų, parodų dalyviai. Pvz.: 1969 metais muziejų aplankė 38.870 asmenys.

Muziejui plečiantis, turimo dviejų aukštų namo patalpų jau nebeįpakanka. Artimiausioje ateityje projektuojama patalpa praplėsti, pristatant reikalui pritaikytą "sparną". Tam tikslui yra platinamos paramos "plytos", kiekviena

po 10 dolerių. Aukotojo pavidė su plyta bus įmūryta priestato sienon.

Muziejus turi gražų būrį rėmėjų, kurie metinio mokesčio moka 6 dolerius, o įmokėję 100 dolerių — laikomi amžiniais muziejaus nariais — rėmėjais, kurių vardai ir pavardės išgraviruotos varinėse lentelėse, viešai kaba muziejaus patalpose.

Muziejus "spiritus movens" yra pats jo įkūrėjas, savininkas ir prezidentas, Stanley Balzekas, Jr., kuris kaip čia gimęs, šia baigęs aukštusius mokslus ir gabus organizatorius bei daugelio lietuvių ir kultūrinių organizacijų aktyvus narys, turi labai plačias pažintis su įvairiais visuomenininkais ir politikais bei įvairių įstaigų ir įmonių aukštais pareigūnais, todėl kartais pasitaikančios kokios nors kliūtys, sunkumai, problemos, jų pažinčių dėka, nesunkiai pašalinami.

Kartkartėmis muziejus išleidžia anglų kalba savo veiklos apžvalginį biuletinį "Museum Review". Spauda informuojama atskiromis korespondencijomis ir iliustracine medžiaga. Muziejus veikia kas dieną nuo 1 iki 4:30 val. Įėjimas visiems laisvas.

Muziejaus adresas: 4012 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632 Telefonas: 847 — 2441.

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

toji komunistų diktatūra Rusijoje tebėra jo pramintais ir nuzymėtis takais".

Lenino kelias į mauzoliejų

Svarbesni įvykiai, kurie turėjo įtakos Lenino sveikatai ir pagreitino jo paskutinę kelionę į prabangų mauzoliejų, yra šie: 1918 m. sausio 14 d. — šūviai į Lenino automobilį. 1918 m. rugpjūčio 30 d. — Leninas sužeistas. 1919 m. sausio 19 d. — Leninas užpultas banditų. 1920 m. rugpjūčio 17 d. — bolševikai sumušti Lenkijoje. 1922 m. gegužės 26 d. — pirmas priepuolis. 1922 m. gruodžio 16 d. — antras priepuolis. 1923 m. kovo 9 d. — trečias priepuolis. 1924 m. sausio 21 d. — Leninas miršta.

Keleivis

Remontuojama Mateikos "Kova prie Žalgirio"

Lenkų spauda praneša, esą, kas nori pamatyti Jono Mateikos istorinį kūrinį "Kova prie Žalgirio" (Bitwa pod Grunwaldem), turis dar šiemet pasiskubinti jį pamatyti Tautos muziejuje Varšuvoje, nes 1971 metais paveikslas apleisias Varšuvą mažiausiai porai metų.

Faveikslas esąs reikalingas "komplikuotos operacijos, ko-

kią Varšuvoje esą sunku atlikti. Tą darbą atlikti pažadėję Malbargo (Marienburg) muziejaus konservatoriai, kur paveikslas būsiąs nugalėtas jį išėmus iš rėmų ir rūpestingai supakavus. Per tą laiką Mateikos kūrinyje netvarką komunistinės idėjos vardan paskelbdamas proletariato diktatūrą, kurios priešakyje stoji ir visą laiką išbuvo jis pats. Valdžią gavęs, Leninas ją įtvirtino diktatoriaus paprastu būdu — kruvinu terorą, kurio aukomis žuvo begalė rusų žmonių, daugiausia inteligentų.

Leninas pats mirė, bet jo įsteigtas, kad Mateikos kūrinyje būtų

persiustas ten, kur jis priklauso — į Vytauto sostinę Vilnių. jpr.

Gerai ir blogi charakteriai Valančiaus kūryboje

Vyskupas Valančius mokė žmones per savo pamokslus bažnyčiose, bet taip pat rašė pasakas. Vienose savo pasakose jis rašė apie gerus žmones, kitose — apie blogus.

Jis pasakojo apie gerus vaikus, kurie buvo gerai savo tėvams, draugams ir net gyvuliams. Tokiems vaikams visuomet viskas gerai sekavosi ir visi žmonės juos mylėdavo.

Rašydamas apie blogus vaikus ar žmones, juos vaizduodavo apiplyšusius, nešvarius, visuomet su draugais besimušančius. Jie niekada neturėdavo draugų, nes su visais bardavosi ir mušdavosi. Jiems visada gyvenimas buvo blogas.

Apie geruosius vaikus Valančius rašo "Gerojoje Onelėje", Guviam Vincėje" ir kt.

Apie blogus vaikus rašo šiuose apsakymuose: "Pranelyje paukštvanagėlyje" ir "Gustelyje sukūlyje".

Gintautas Burakas, K. Donelaičio Lit. Mokykla, VIB klasės mokinys

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE", — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas **POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas**

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštus, miestelius, kaimiečių ir dvasiškų išgyvenimai ir kit

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJENOSE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu: NAUJENOS 1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

ATEJO BIRZELIS...

Seniau mus žudė kulkomis, dabar — daina. Prel. J. Kuciņgis

Yra ne tas pat, ar lenkti galvas tremtiniams, mirusiems kankiniams miršimui Sibiro taigose ir kovoje už laisvę, ar bailiai linkioti budeliams ir paklusti jų agentų agentams bei agitpropo talkininkams, apeinančioms konfirmacijos priesaikas ir duotus pažadus. Minint baisiojo birželio tremimus ir protestuojant prieš Sovietų vykdomą genocidą, kviečiame palaikyti prieškomunistinę spaudą ir pirkti leidinius, objektyviai rašančius apie komunizmą, o ne jo propagandą.

B. Armonienė, **PALIK AŠARAS MASKVOJ.** Sibiro tremtinės prisiminimai apie komunizmo vergų stovyklas, kur tebeduomi kulkomis ir badu. Kaina \$3.00.

J. Audėnas, **PASKUTINIS POSĖDIS.** Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiąs komunizmo klasišgumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdžiai aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

K. Bielins, **TERORO IR VERGIJOS IMPERIJĄ SOVIETŲ SAJUNGA.** Ši knyga įdomi tiek vos paskaitančiam, tiek intelektualui. 309 psl., \$1.00.

Dr. J. Kaskelis, **KOMUNIZMAS BE KAUKĖS.** Faktai, statistika ir įdomūs aprašymai apie komunizmą Lietuvoje. \$1.00.

D. Kuraitis, **MAGIŠKŲJU KLIMU Į VILNIŲ.** Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

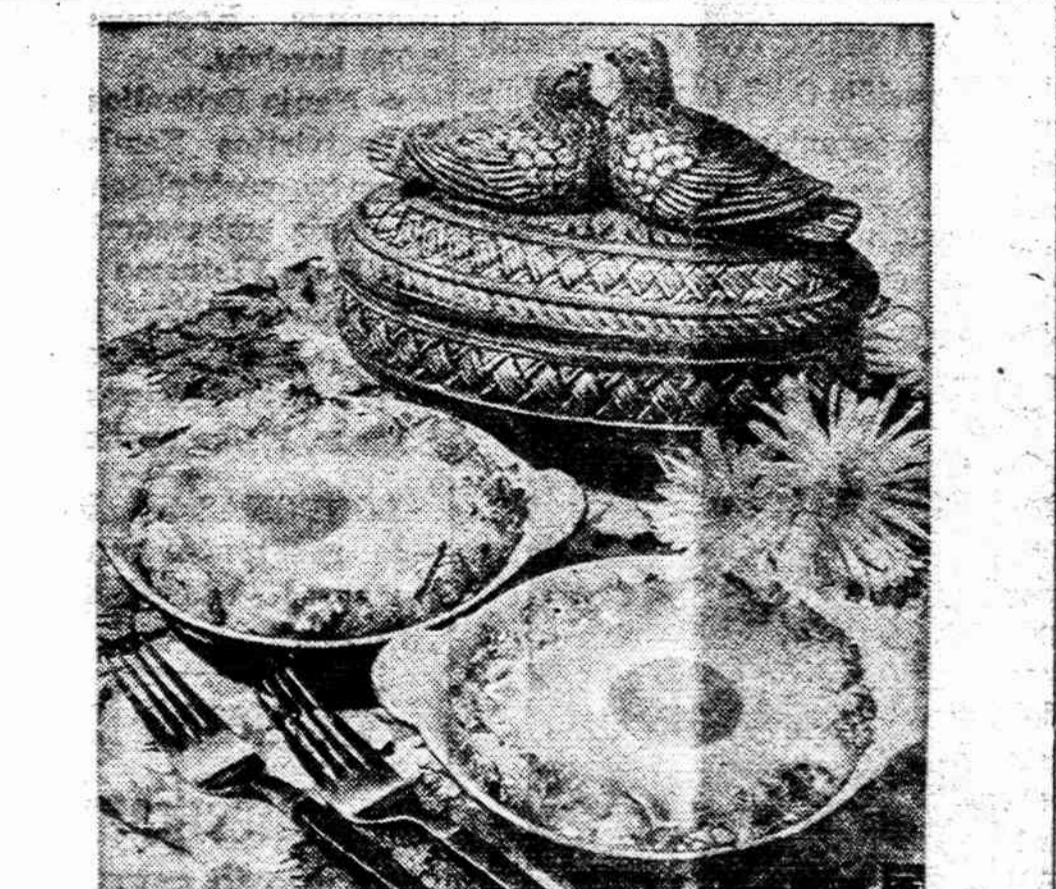
D. Kuraitis, **KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS.** Autoriaus pastabumą neapgauna turistinio ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Maciūnas, **VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE 1944-54 m.** 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie išėjusių kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalenkė bendradarbiavimui.

H. Tautvaišienė, **TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TAIGOSE.** Vaizdas autorės paliudijimas apie tai. \$1.25.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

It's that time of year when the birds return north and start gathering twigs, string, feathers and the like to prepare for the coming of offspring. We've decided to copy their idea with a dish that can be served morning, noon or night. It's just the thing for a leisurely Sunday brunch and a delightful reminder of the season.

PRETZEL NESTED BAKED EGGS

4 1/2 cups seasoned mashed potatoes	6 eggs
2 cups coarsely crushed pretzels	salt and pepper
	6 slices American cheese, each slice cut into 4 strips

Shape potatoes into 6 balls. Roll each ball in pretzel crumbs. Place each coated ball into a well buttered 1 cup individual casserole. With fingers press in the center of the ball so potatoes line the casserole with a hollow in the center. Drop in eggs. Sprinkle with salt and pepper. Bake in a preheated moderate oven (350° F.) for 20 to 25 minutes or until eggs are firm. Place cheese strips in a lattice over eggs. Bake another 5 minutes so cheese melts slightly. Serve hot with orange slices and plenty of hot coffee. Serves 6.

Even the seventh, or eighth, or ninth Savings Bond will be as welcome as the first. Which is one reason why they make a pretty nice gift. Especially for a wedding. And in a few years, a young couple will open up that bottom drawer to cash in their wedding Bonds. Matured and filled with interest. It'll be like found money. What's more, in a few years there might be a couple of kids. A few more expenses. Who ever heard of some found money not being put to good use? So you see, even if your Bond is the umpteenth one they get, they can use it. A lot better than three chafing dishes.

If they're lost, stolen, or destroyed, we replace 'em.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds

Did you ever hear of returning a Savings Bond because you got too many?

NAUJENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Laimejimų prosvaistės Kazimierinėse

Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse š. m. birželio 23 d. buvo palaidota Teodora Domkuvienė. Ji buvo palaidota pagal visas tradicines lietuvių laidotuvių apeigas, kurias naudoja visame pasaulyje gyvena lietuviai.

Velionė Domkuvienė paliko sūnų Walterį ir dukrą Eleną. Jos sūnus Vytautas mirė pereinamais metais, o vyras jau seniau yra miręs.

Laidotuvių šermentys įvyko Lackavičiaus koplyčioje.

Velionė, dalyvaudama savo sūnaus Vytauto laidotuvėse ir maitydama tokį laidojimo būdą, labai išgyveno ir po to gavo širdies priepuolį, nuo kurio pilnai nepasveiko ir pagaliau mirė.

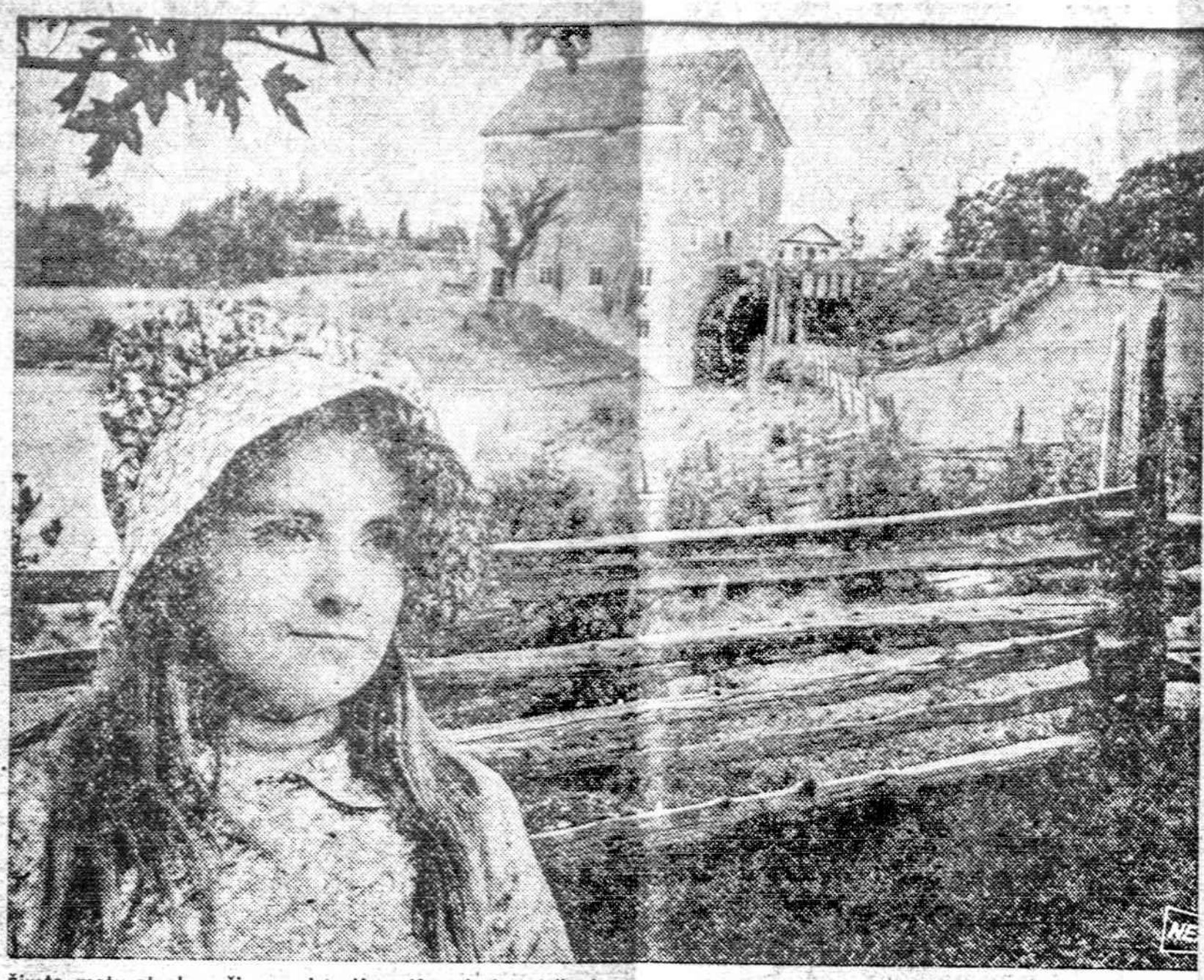
Šios laidotuvės įvyko, aplenkiant neįprastą koplyčią kapinėse ir visos Chicagos lietuvių kolonijos pasipiktinimo objektą — kablį. Sklypų Savininkų draugijos ir Pasauliečių Komiteto pastangomis buvo išminties keliu išrūpintas patvarkymas, kad didelė geradarė ir gili katalikė Teodora Domkuvienė būtų laidojama su krikščioniška priderama pagarba.

Po šv. mišių Šv. Panelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje velionės palaikai buvo padėti į Šv. Kazimiero lietuvių kapines tiesiai prie jos vyro ir sūnaus kapo ir be jokių režejų ir kablųjų pagarbai palaidota.

Po religinių apeigų, kurias priekapo atliko kun. Jonas Kuzinskas

lietuviškos visuomenės vardu delei susirinkusiai miniai Pasauliečių Komiteto pirmininkas Algis Regis pasakė tokią turiną kalbą:

“Elenos Domkutės ir Walterio Domkaus pakviestas, o taip pat pildydamas velionės paskutinę valią, aš turiu skaudžią pareigą pasakyti atsisveikinimo žodį prie velionės Domkuvienės kapo. Jos gyvenimas buvo platus ir prasmingas, todėl būtų buvę labai skaudu, jeigu ji čia būtų buvusi palaidota vienišai, nuslepta nuo draugu, giminių ir nuo lietuviškos visuomenės, su kuria ji dirbo, kuriai ji aukojosi ir dirbo. Velionė, iškeliaudama iš šio pasaulio, taip pat primena mums ir ištisą lietuvių tautos generaciją, kuri atvyko į šį kraštą labai seniai ir labai sunkiose sąlygose įsikūrė. Šie žmonės, palyginus su šiuo dienu sumišusiu pasauliu, buvo tarsi kokie herojai. Jie nugalėjo visas sunkias gyvenimo kliūtis, jie neieškojo pašalpų ir nesiskundė dėl pasekmių, bet jie sunkiai dirbo, aukojosi, o uždirbtas santaupas skyrė taip pat lietuviško gyvenimo plėtimui. Šie žmonės sukūrė bažnyčias, parapijas, mokyklas, vienuolynus ir, žinoma, šias kapines, kuriose dauguma čia jau ilsisi. Tiek daug išvarge, bet dvasioje visuomet jauni ir stiprūs, šie žmonės pamatė, kad per savo gyvenimą jie įstiprins lietuviškumą šiame kontinente per

Šimta metų atgal gražinama istorija. Kanada imasi žygių apsaugoti savo trumpą, vos šimto metų istoriją, apsaugodama per tą laiką išlikusius pastatus ir žmonių gyvenimo būdą bei jų apdarą. Toronto priemiestyje pastatytas iš 20 pastatų kaimelis, kaip jis atrodė prieš 100 metų su vandeniniu malūnu, pakinktu dirbtuve, smukle ir visų reikmenų krautuva. Vaizde matomas toks malūnas iš 1842 metų, tu laukų tvora ir tu laukų mergaitė, žinoma, taip šiandien persirengusi.

apie šiuo laikų universitetų jaunimo nuotaikas, nes daktaras universitete dirba. Jonuka, tu 5 metų mėlyną berniukų pamatėme pirmą kartą. Su juo greit susipažinome ir susidraugavome. Labai gražiai ir taisyklingai ne tik angliskai, bet ir lietuviškai kalba ir nemažai vienos kalbos žodžių su kitos kalbos žodžiais.

Visi aplankėme mūsų seną bičiulį Antaną Pakšį, kuris netoli mūsų gyvena. Apžiūrėjome įdomesnes vietas ir važinėjome maudytis į okeaną.

Vieną kartą, tarp kita ko, išsitariau, kad netoli nuo čia lietuvių pora yra pirkusi nemažą motelį ir visai ant okeano kranto. Daktarė Daina pasiūlė nuvažiuoti, susipažinti su savininkais ir pamatyti jų turimą jdomų parkinį. Išsirušėme visi šeši — trys svečiai, aš su žmona ir Antanas. Vykome iš miesto keliu Nr. 1 į šaurę iki privažiavimo kelią A1A, ir juo pasukome į dešinę. Neužilgo privažiavome Juno Beach vietovę, kur ir pasiekėme mūsų kelionės tikslą — Sapphire Motor Lodge, 700 Ocean Drive.

Susipažinome su maloniais šeimininkais Vytautu ir Albiu Tomkais. Aprodė mums nuosavybę. Gana įdomi vieta. Nuomavimui viso yra 14 vietų ir penkioliktąjį dar ruošti. Trys pastatai. Vieno jų, antrame aukšte, šeimininkų butas. Sodyba plati, apsidinta palmėmis ir kitais medžiais bei krūmais. Dar yra pakankamai vietos kitiems pastatams, jei būtų reikalo verslą plėsti.

Ilgai nelaukdami ėjome pakalbėti ir su daktaru Fricke

dyti. Pajūris primena mūsų mielą Palangą, tik trūksta ko-universitete dirba. Jonuka, tu 5 metų mėlyną berniukų pamatėme pirmą kartą. Su juo greit susipažinome ir susidraugavome. Labai gražiai ir taisyklingai ne tik angliskai, bet ir lietuviškai kalba ir nemažai vienos kalbos žodžių su kitos kalbos žodžiais.

Mums ten poilsiaujančių šeimininkė atnešė punda lietuviškų laikraščių pasiskaityti. Užklausus ar gaunamas ir Naujienų dienraštis, ji atsakė teigiamai, paaiškindama, kad į tą punda tik nepateko. Tai didelis patogumas lietuviams poilsiautojams. Kuomet ten atvykus gali gauti lietuvišką spaudą.

Mūsų svečiams ta vietovė taip patiko, kad jie nutarė savo atostogų likutį (keletą dienų) praleisti tame graziame kurorte.

Mieiloms šeimininkams linkime gero pasisekimo jų pasiūlyktame versle.

MOTERYS KANTRESNES

— Gal gydytojas tau sakė, kad moterys kantresnes už vyrus?
— Ne gydytojas, bet batų par-davėjas.

DVEJOPI BILIETAI

— Pirkite bilietą loterijai.
— Aš nenoriu nieko laimėti.
— Turiu ir tokių bilietų.

TRUMPA UŽTĖRA

— Maryte, ko tu taip susijau-dinusi?
— Onutė man pasakė paslaptį ir prašė niekam nesakyti, o kai aš kam nors pasakau, tai, pasirodo, jau visi žino.

religiją. Deja, labai didelis apsi-vylimas sutiko šiuos žmones.

“Tos institucijos, parapijos, bažnyčios, vienuolynai ir kapinės, kurias jie pastatė, nutrauk-dami nuo savęs sunkiai uždirbtą dolerį, nebetarnauja daugiau tiems tikslams ir toms dedikacijoms, kuriems jie buvo pašvęsti.

“Šios kapinės yra liudininkų tų skaudžių išgyvenimų, kurių šiandien susilaukė šie didingi lietuvių tautos žmonės Amerikoje. Jau eilė metų, kaip gaubia liū-desys šias kapines, kuriose dar mes laidojame velionę Domku-vienę. Tūkstančiai žmonių čia atkeliavo atsisveikinę su savo gyvenimu, deja, palaidoti be pa-garbos, be išgyvenimų, be arti-mųjų ir be maldos Dievui. Tai yra didelė ir skaudi neteisybė, kurios mes negalime toleruoti, jeigu turime sąžinę ir jeigu jaučiame lietuvišką pasididžiavimą savo širdyse.

“Būdami liudininkai viso to, ką mes išgyvenome per šiuos metus laiodami mūsų artimu-sius, negalime nuslėpti skaudaus fakto, kad mūsų dvasiškai nepagelbėjo mums atsikvoti šių teisių, kurias kaip tik šiandien pirmą kartą mes panaudojame laiodami mirusią Domkuvienę su pagarba visų akivaizdoje, su malda lūpose ir meile jai ir mal-da Dievui savo mintyse ir jausmuose.

“Šiandien pirmą kartą naudo-damiesi teise garbingai palaidoti lietuvių bendruomenės žmogų, mes kartu jaučiame ir pastipri-nimą, kad tikros ir nuoširdžios pastangos visuomet atneša vaisių, nežūrint, kaip sunkios jos bebūtų.

Ir mirusioji Domkuvienė bu-vo labai stipri lietuvi ir katalikė. Ji negalėjo pakęsti mūsų tautos ir religijos suprofanavimo tokioje formoje, kokiaje jis buvo pri-verstinai vykdomas šiose kapinėse.

“Mes, tačiau, būdami geri ka-talikai, kreipkimės į Dievą, kad jis toliau laimintų mus, mūsų tautinių, religinių tradicijų vyk-dyme. Ir melskimės už tuos, nuo kurių pareina jų įgyvendinimas. Aš prašau visus pasimelsti už

Apžiūrėjome lietuvių nupirktą motelį

W. PALM BEACH, FLA. Išspaudos patyrimė, kad pereinamais metais netoli nuo čia tūli lietuvių nupirko nemažą motelį visai ant okeano kranto. Mus tai labai domino ir laukė. me progos ten nuvykti ir susipažinti su naujais kaimynais, bet laikas bėgo ir mes neprisirušėme.

Šio mėnesio pradžioje visai netikėtai mus aplankė mieli svečiai iš Čikagos — daktarė Daina Variakojytė - Fricke su vyru ir sūneliu.

Susitikti su miela Daina ir jos vyru taipgi daktaru ir sūnumi Jonuku — mums buvo la-

bai malonu. Daugiau iš jų pa-tyrimė apie tėvų bei kitų čika-giškių bičiulių sveikatas ir gy-venimą bei nuotaikas. Su dak-tarė Daina, jos tėvais ir kitais biržiečiais kartu pabėgome iš Lietuvos ir išplaukėme į Sve-diją mažu žvejų laiveliu, kur buvo didelis pavojus atsikurti jūros dugne. Įdomu buvo išsi-kalbėti ir su daktaru Fricke

Jo Eminenciją kard. Kodį, už prel. Viktorą Černiauską ir už čia pat stovintį kun. Joną Ku-zinską, kurie nesuprato iki šiol tos didelės skriaudos mums kaip lietuviams ir katalikams ir ne-leido naudotis šiomis gražiomis apeigomis, kuriomis lietuvių tau-ta visame pasaulyje naudojasi.

“Tegu Dievas suteikia jiems savo malonę suprasti tą didžiulę skriaudą, daromą krikščioniškai lietuvių tautai, ir kad šios kapinės daugiau nebūtų pasipiktini-mo ir keiksmo vieta, bet kad jo-se sklistų meilė kiekvienam lie-tuviui, garbė Dievui ir pagarba lietuviui krikščioniui.

“Tegul šios kapinės pasilieka mūsų vieningumo vieta, o šios apeigos mūsų lietuviškos dedi-kacijos inspiracija.

“Mirusioji Teodora Domku-vienė tegu būna tuo prakilniu pavyzdžiu senosios lietuvių kar-tos, kuri tiek daug įgyvendino Amerikoje lietuviškumo ir krik-ščionybės įprasminime. Jos pa-vyzdys tepasilieka su mumis ant visados”.

Sužinojome, kad š. m. birže-lio 28 d., sekmadieni, 2 v. po pietų Inn Motion salėje, 5820 So. Kedzie ave. yra šaukiamas vi-suotinis susirinkimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinių reikalais. Susirinkime bus gvildenami nau-ji paskelbti potvarkiai. al bud

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamyte,
Apie senus laikus,
Kai ativarai ir laumes
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryptavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. Antanas Baranuskas, ANYKŠČIŲ ŠILEIS. Didelio formato, spausdinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puiškus leidinys, kietais viršeliais, spalvotu aplanku, kainuoja 5 dol.
2. Jonas Minelga, LABAS RYTAS VOVERE. Didelio formato, drobės viršeliais. V. Veselkos iliustruota, 88 psl., 2,50 dol.
3. Janina Narūnė, JAUNIEJI DAIGELIAI. Eilėraščių vaikams. Gausiai iliustruota žvionių nuotraukomis, piešiniais ir ornamentais. 56 psl., kainuoja 2,00 dol.
4. Stasys Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptį, laumes, tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainuoja 5 dol.
5. Leonardas Žirkevičius, SAULUTĖ DEBESĖLIUOS. Eilėraščių vaikams. Dail. J. Filipausko iliustruota, 64 psl., kainuoja 1,50 dol.
6. Antanas Vaičiūlaitis, GLUOSNIŲ DAINA. Padavimai, parašyti puikiu stiliumi. Tinka jauniesiems ir suaugusiems. 127 psl., kainuoja 2,50 dol.
7. Jurgis Jankus, PIRMASIS RŪPESTIS. 14 novelių jaunimui ir suaugusiems. 213 psl., kainuoja 2 dol.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštaičių krašto ganytojas vysk. A. Baranuskas parašė Anykščių šilėi, įrodyti nutautėjusiai šviesuomenėi lietuvių kalbos lankstumą poezijoje... Pamatykite ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkite, ar šiuo laikų mūsų jaunieji nepervertiną TV ekrane nušluotus svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia pamintę poetai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireikškimų kasdienius artistus, sukurdami žodžių žaisme smoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gelmėse, liekančius visą amžų.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Žolčenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Miksys, IŠ ISTORIJSŲ ŪKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapočinskas, ŠIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$2.00
8. Marius Katiškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Redauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE. \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petronėls Orntaitė, KA LAUMĖS LĖMĖ. 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Kontius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai. \$4.00
20. Pranas Alėnas, MARTYNAS JANKUS, biografiija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% PASSBOOK ACCOUNT PER ANNUM

CE ANNUITY

OFFICE HOURS
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

Paid and Compounded Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanuskas, President Tel. 847-7747

Table with subscription rates for Chicago, USA, Canada, and other countries. Includes rates for 10 cents per copy and Saturday rates.

Vienbalsiai patvirtino SLA Tarybą

Susivienijimo Lietuvos Amerikoje (SLA) seimas, šios savaitės pradžioje (birželio 22 - 24 dienomis) vykęs New Yorke, Commodore viešbutio salėse, vienbalsiai patvirtino kovą mėsę SLA narių išrinktą Pildomąją Tarybą. Naujai išrinkti organizacijos pareigūnai buvo prisaikdinti dviejų metų terminui.

Iš Pildomosios Tarybos išėjo Stasys Gegužis, SLA veteranas ir ilgametis šios fraternalės organizacijos vicepirmininkas, o jo vieton buvo prisaikdintas inž. Aleksandras Čaplikas. Be naujo vicepirmininko, savo pareigom buvo prisaikdintas ir naujai išrinktas sekretorius Dr. Algirdas Budreckis. Iki šio meto tas pareigas jis laikinai ėjo dėl nesveikatos pasitraukusios Bertos Pivariūnienės, o dabar jis jau yra ne tik didelės daugumos išrinktas, bet ir seimo patvirtintas pareigūnas.

SLA yra pati seniausiaji Amerikos lietuvių organizacija, įsteigta praėto šimtmečio pabaigoje. Iš paviršiaus žiūrint atrodo, kad ji niekad nesikeičia, bet tikrovė yra visai kitokia. Pamažu keičiamas josios aukščiausioji vadovybė, jaunesnieji užima vyresniųjų eiles ir kitose pareigose.

56-tas šios organizacijos dvimetinis seimas buvo konstruktyvus ir naudingas. Jis priėmė visą eilę nutarimų, kurie padės tai organizacijai žingsniuoti su kiekviena dieną besikeičiančiu gyvenimu. SLA vadovybė keičiasi ir organizacijos nuostatai keičiasi, bet pagrindiniai organizacijos tikslai lieka tie patys. Tatai ne vieną kartą buvo pabrėžta atsakomųjų pareigūnų kalbose.

Seimas buvo naudingas, bet neapsieita ir be opozicijos. Konstruktyvios opozicijos pasiūlymai buvo aptarti ir priimti, o viską hipiškai griauančios opozicijos projektai net nebuvo svarstomi. Šmeižtais, melais ir niekinimais politinės įtakos siekiantieji visgi vyrai jau antro seimo narius apdalina specialiai tam tikslui spausdinamais lapeliais. Jie kesinasi į SLA finansus, bet šmeižia atsakomungus ir pavyzdiną pareigas einančius vyrus ir moteris. 1968 metais išleista lapą opozicija bent buvo pasirašiusi. Teisybė, parašas buvo apgaulingas, atsakomungas redaktorius buvo apgautas, bet vis dėlto buvo atsakomungas žmogus. Tuo tarpu šiam seimui išleisto šmeižtų lapelio nedrįso net pasirašyti.

Opozicijos lapelis nepasirašytas, bet pačiame seime opozicionierius buvo atsiradęs. Protestuojančių hipių nuotaikų pagautas vienas delegatas bandė prasilausti pro

R. O. AIŠKENAS
PRIE BIMBOS - BERTASIAUS DIALOGO

(Rokiškio praėtį minint)

(Tęsinys)
Bimbos peiliukas
Dar daug kas atsimesna laikraščiuose rašytą pasakotą istoriją apie Bimbos peiliuką, kuriuo jis gynėsi nuo "fašistinių hitlerinų banditų", kažkuria proga jį užpuolusių ir mėginusių "atverskti" ir dorą kelią. Nuo tų nevykusių "banditų", gal panašiai į vieną čekagiškį "teisingų raštų" platintoją, su kuriuo jis ir kiti jo draugai kada tai bylinėjosi dėl "neleistino" jų garbingo vardo panaudojimo, siūnciant "neįsivaizduojamus" laiškus net pačiam Paleckiui (gerai dar ne šviečiausiai Stalinui), dr. A. Bimbos savo peiliuku atsiginė. Bet iš jo artimųjų ir draugų,

atviras duris. SLA Seimo durys visiems buvo atdaros, tuo tarpu protestuojantys lietuviai įkaitūsiai savo kaktą daužė ir ušėkė. Nuo kalbėtojo tribūnos jis buvo pavartytas, o vyresnieji jo "kamaratai", turintieji daugiau patyrimo visuomeniniame darbe, patarė niekad ateityje daugiau nesiveržti pro atdaras duris. Įkaitūsiai kaktą pūtė, o atsiradusias žaizdas balsamu trynė, patardami būti mandagesniam ir tuščiais žodžiais nesivaidyti, patarė mandagesiai pirmininko paprašyti balso ir kantriai palaukti eilės, kaip per 80 metų visi veikėjai veteranai tai daro.

Pačioje seimo pradžioje paaiškėjo, kad Povilas P. Dargis visame krašte turi nepaprastai nuosirdžių ir gerų draugų. Tokį patį pasitikėjimą turi ir kiti Pildomosios Tarybos nariai. Dargis žino Amerikos lietuvių nuotaikas ir moka jas visiems suprantama kalba interpretuoti. Niekas nemoka taip lengvai ir gražiai opozicijos nuginkluoti, kaip SLA pirmininkas, nukreipęs kalbą į brolius ir seses, išaiškines tikrą padėtį ir siūlas imtis priemonių atsiradusiai negerovei taisyti. Šmeižtai prie jo nelimpa, nes didelė SLA narių dauguma jaučia jo nuosirdumą ir supranta jo siekimus.

Seime paaiškėjo, kad SLA yra ne vien pati seniausiaji lietuvių orgaizacija, bet kad ji yra ir pati turtingiausiaji. Į šios organizacijos santaupas ir turtą ne vienas mandrappkis bandė kėsintis, siūlydamas įvairiusias kombinacijas, bet gerais pamatais paremta organizacija pajėgė vykusiai pasipriešinti. Kietas lietuviškas būdas ir ilgų metų patyrimas labai daug padėjo. Organizatorių tarpe yra 90 metų sulaukęs veikėjas veteranas, bet į jos eiles atsistojo ir 20 metų amžiaus sulaukęs lietuvis studentas. Jaunesnieji turi progos pasimokyti iš vyresniųjų.

Kitos organizacijos giriasi milijoniniais fondais, tuo tarpu SLA milijoną dolerių jau yra išdalinusi įvairiems savivalpos, stipendijų, kultūros reikalams. Naujai šiame kontinente atsiradę politikieriai gyvėsi sudarysiai pačia didžiausią lietuvių bendruomenę, bet tuo tarpu jų narių skaičius toli gražu negali prilygti SLA narių skaičiui.

SLA seimas parodė, kad SLA yra pasiryzusi ir toliau plėsti organizacinį savo darbą ir gilinti kultūrinio darbo vagą. Už poros metų SLA atstovai susirinks Floridoje, Miami mieste.

jis, po paskutinio apsilankymo Lietuvos, paskaitos metu pats čia prasitarė, kad dabar ten viskas "šviesiau ir saugiau", kad buvęs priimtas prielankiau ir, grįždamas vakarais į viešbutį, ypač po apsilankymų mokyklose, jaunimo tarpe, neradasvės kišenėse tiek neminėtų ir blogų raštelių, kaip pirmą kartą...
Bimba bijo bolševikų
Visi gerai atsimesna Bimbos ilgą bylą dėl pilietybės atėmimo ir grąžinimo Lietuvon. Daug kas stebėjosi, kodėl jis taip spyrėsi, kodėl nenorėjo grįžti Lietuvon. Visiems gyvė tą santvarką, visiems siūlė ten važiuoti, ypač dipeliam, o pats bėga nuo jos, kaip velnias nuo švento kryžiaus, pakrappytas švestu vandeniu.
Kada ir kas Bimbą pakrapijo? Kur tas kryžius ir krappytas, kurių jis taip bijo?
Pasirodo, Antanėlį "pakrapijo" kito rokiškėno - Jokūbo Smuškevičiaus - tragiškas likimas. Tas J. Smuškevičius buvo daug daugiau už Bimbą nusipelnęs bolševikams. Buvo iškilęs iki aukščiausiu viršūnių, davdavo visam tarybiniam oro laivynui, kovėsi su ispanais, japonais ir vokiečiais, jo krūtine puosė aukščiausios garbės ženklai, visi keliai ir visos galimybės jam buvo atviro. Tai buvo stačiai legendariniai herojus. Ir... dingo. Staiga ir netikėtai dingo, kaip uodas kumelės pauodegyje.

Palyginti dar neseniai "Tiesa" paskelbė, kad tarybinis toks ir toks didvyris, "kuriam liaudis davė sparnus" ir t. t., tragiškai žuvęs dėl "asmens kulto" klaidų, dabar reabilituojamas ir... įskaitomas į šventųjų tarpą (bet iš numirusių neprikeliamas!).
Tai taip bolševikai atsilygina savo pasišventėliams.
Bimba nėra kvailas. Jo proteolis nepragertas (negeria ir nerūko). Jis mato, girdi ir supranta, kas jam reikia ir ką jis nori suprasti. Jis žino, kas jam reikia žinoti ir bijo pakliūti... maskoliškos kumelės pauodegin.
Bimba ne uodas.
Bimba bijo ir saviškių
Po pirmosios A. Bimbos kelionės Lietuvos, sutikus rokiškėnus, kurie jį pažinojo, buvo kilė iš tos pačios apylinkės, su jo namais buvo draugavę ir dar giminiavęsi (kol neprieita iki abipusio giminytės išsiginimo viešumoje), parūpo smulkiau sužinoti apie jų pažinimą ir jo asmens tuo laiku ir apie jo laikyoseną jų atžalgiu. Paaiškėjo, kad nors kartais sustinkama ir dar net koks doleris numetamas (kad Toniukas turėtų iš ko duonytės nusipirkti - jam šapa neduoda), bet artimesnio, ištesnio ir nuosirdesnio pasikalbėjimo, at-

virėsio lietuviško pasisakymo jau neti. Tonis, ypač po kelionės Lietuvos, pasidaręs toks atžagarias, užsidaręs ir, nors dar užeidavęs, bet visai pavengdavęs su jais draugiškai ir atvirai pasikalbėti, lyg ir bijodamas ko. Ateinantį į svečius vis atlydėdavę bent du nepažįstami draugai, kurie niekur nuo jo nepasitraukdavę, neduodavę progos su juo atviriau pasikalbėti.
Tuos "draugus" jie vadindavo Tonio "liochraniteliais" - kūsargiais...
Ir nugirdyti, esą, buvę neįmanoma - negerdavę.
Bijoje...
Ką Karusia kalbėjo
Girdėdamas ir skaitydamas apie žmogų įvairiausių dalykų, ypač dar apie nepažįstamą, pagalvoji kartais, koks gi ten žmogus, ar tikrai jau taip yra? Ir, kai pasitaikė kartą proga pasikalbėti su viena jo sena pažįstama Karusia, kaimyne iš tėviškės ir dar, berods, giminaite, labai praktiškai ir gospadoriškai galvojančia, pas kurią jis ir čia užeidavo ir svečiuodavosi, paklausiau:
- Ar esate gimines su Tomiu?
- Geriau su vėliu giminiuotis... - atsakė.
- Kodėl?
- Bikos ir velnias tiek dolerių neištrauks.
- Tai kam duodi? Neduok.
- Ne jam - kunigam.
- Kunigam? - nustebau.
- O prie ko čia kunigai?
- Neduos, tai dar pradės sakyti, kad ano gimines...
- Ar teko kada su juo gerai išsikalbėti? Ar tikrai jis toks? - Eg durniai duoda, tai razumas jama.
Ko daugiau galėjau paklausti?...

Bimba Bimbai nelygus
Tai toks (Karusios nuomone) tas Rimba. Bet kamajiškis, tai tik tą pačią pavarde nešioja. Jo gyvenimas ir būdas jau kitas. Praktiškas, tolerantiškas ir labai žmoniškas. Jį tokį ir agronomas J. Bertasius atsimesna. Vokiečių okupacijos metais kamajiškis Juozas Bimba ne vieną tautietį gelbėjo iš bėdos, neduodamas ir užsiminti apie atsilyginimą.
Čikagoje dar tebėra gyvas B. kaimo gyventojas - liudininkas kamajiškio geros širdies - ne imančios, bet duodančios. Po visų duoklių išpildymo vokiškų kvieslingų administracijai, 1944 m. pavasarį jo ūkis liko be duonos ir be sekų. O laukus reikėjo užsėti. Išgirdęs iš žmonių, kad kamajiškio ūkyje ir malūne ne vienas yra radęs pagelbą, su savo bernu K. iš M. kaimo nuvažiavo pas jį. Kamajiškis nei žodžio nepasakė, sugraibė visus

dingo be pėdsakų. Somondco apylinkėse emeraldų vėl surasta tik praėjusio šimtmečio pabaigoje, ir viena anglų firma bent keliose vietose juos buvo pradėjusi kasti komerciniais pagrindais. Bet naujosios kasyklos nieko bendra neturi su užmirštomis senosiomis. Visi čia randami emeraldai prastesnės kokybės, smulkūs, išlukusių spalvų. Senųjų kasyklų tebeiškoma.
16 šimtmečio pabaigoje ispanas karys kpt. Panagos kalnuose netoli Sanctissima Trinidad de los Muozo atsistatė vėl aptiko vieną senųjų emeraldų kasyklų. Sensacija buvo didelė, bet džiaugsmas trumpalaikis. Emeraldai čia jau seniai buvo iškasti, ir keliolika smulkių menkos kokybės akmenų neapmokėjo kasyklų išlaidų.
(Bus daugiau)

BRANGIEJI AKMENYS
25
Šių kasyklų atradimas buvo didelė senacija anuometinėje Europoje. Greitai buvo surasti kapitalai, ir darbai čia buvo atnaujinti labai plačiu mastu. Bet į kasyklas sudėtos viltys nepasitvirtino. Emeraldų buvo randama mažai, visi jie smulkūs, iš blukusių spalvų, be pareikalavimo rinkoje. Žiauriose klimatinėse sąlygose darbas buvo sunkus, išlaidos didelės, ir kasyklas, šiaip taip išlaikytas 20 metų, teko vėl uždaryti. Praėjusio šimtmečio viduryje dar kita laimės iekskotojų kompanija buvo susigundžiusi Kleopatros emeraldais, bet entuziazmo užteko tik nepilniems dvejiems metams.
Tarp Europos kraštų, vaidinusių žymensnį vaidmenį emeraldų produkcijoje, tebėra tik viena Austrija. Stambū ir neblogo kokybės akmenų buvo randama Habachtal slėnyje, Zalcburgo Alpių srityje. Visi emeraldų iekskliai čia išnaudoti viduramžiais, ir dabar jau nieko nerandama. Airija ir Norvegija, kur užregistruoti keli labai smulkūs radiniai, emeraldų produkcijoje niekada jokio vaidmens nevaidino. Be to, čia rasti akmenys labai maži, neskaidūs, prastos kokybės ir jokiems papuošalams netiko.
Pietų Amerikos emeraldai į Europą atvežti 16 a. pradžioje iš Meksikos. Čia emeraldai buvo vertinami ir kaip puikūs, ir

likučius malūne ir ūkyje, prikrovė du vežimėlius ir dar apgalles-tavė, kad tik tiek tebuvo likę... [iskvietė abu su darbininku vė-dun, pavaišino ir palinkėjo ge-ro derliaus. Apie užmokestį ne-davė ir kalbėti:
- Kai gyvensime, tai ir pa-matysime... - tik pasakė.
Ir Big-Džianas suprato
Labai geros širdies žmogus buvo tas Big-Džianas. Kur tik eidavo, ką tik sutikdavo, kiek-vienam vis kokią dovanėlę tu-rėdavo. Taip atrodo, kad ki-tiems gerą padaryti, malonuma suteikti, buvo jo gyvenimo di-džiaja dailimi. Dar ir dabar, po 20-ties metų, mano lentynose te-bestovi jo dovanos.
Vieną šviesų sekmadienio ry-tą jis aplankė mane su ypating-gai gausiomis ir gerai parinkto-mis dovanomis. Atrėdė, lyg no-rėdamas įsisteikti ar prašyti ko? Taip ir buvo. Kiek pašnekęs labai įsisteikiančiu ir prašančiu balsu tarė:
- Pasakyk, ale tik teisingai kaip ten dabar iš tikrųjų yra Lietuvoje?
- Taigi, - sakau, - Tonis jums papasakojė.
- Buvo, klausėm, ale ką jis pasakys, kad prie jo šonų vis "aniuolai sargai"?
Mat, sako, Tonis vienas neida-ves.
Numaniau, kad jis jiems, vis tiek, bus pripasakojęs savaip. Galvojau, kokių palyginimų vaiz-džiai, Big-Džianui suprantamai, trumpai ir įtikinamai atsakyti klausima. Juk negalėjau pradėti pasakojimą skaičiais ar kuriais nors nudėvėtais teigimais.
- Ar atsimesni, Džianai, - ta-riau, - kaip Taraldžiūnos grū-dus arpuodavo?
- O jes...
- Na, mat... Sudėdavo gas-padorius tokius sietus ir taip, kaip jis norėdavo juos suskirs-tyti. Per vieną skylę išėidavo sėkdiniai, per kitą - pašariniai ir t. t. O dabar jie ten turi to-kius kombainus. Tie prietaisai javus piauina, kulia, arpuoja ir dar gal ką daro. Ir viską iš kar-to. Ir taip, kaip tą mašiną nu-stato. Ir kaip manai, Džianai, kai pakliūva ton mašinon vaba-jėlis, ar atsuncina jam kas nors greitosios pagalbos karietą?
- Nū, ne...
- Tai taip dabar ir Lietuvo-je. Gaspadoriai maskoliai. Jie paleido per Lietuvą savo kombai-nus. Ir sietus sudėjo taip, kaip jie norėjo. O žmonės, tai tik vaba-lėliai. Ir niekas nežino ir pa-klaust nepaklausia, kur kuri su-mala, išmeta... Po velėna, Sibi-ran ar dar kur...
- Tai dabar aš suprantu, ko-dėl Tonis verkė...
(Bus daugiau)

indų imperiją, Peru miestuose surinko tokius milžiniškus emeraldų lobius, kokių niekas nėra įsivaizdavęs nei anksčiau, nei vėlesniais šimtmečiais. Peruviečiams emeraldai taip pat buvo didžiausia brangenybė ir šventas akmuo. Emeraldais puosėsi jie patys, puosė savo rūmus ir šventyklas, ir akmenis sulig balandžio kiaušiniu dydžio nebuvo jokia retenybė. Bet iš kur peruviečiai gaudavo emeraldų, ispanams visiems amžiams liko paslaptis. Visi pėdsakai vedė į Mantla slėnius netoli Praerlo Viejo, kur indėnai esą rasdavę emeraldų, didesnių už stručio kiaušinių, bet visi iekskojimai šiame slėnyje neatidengė paslapties. Vėlesni tyrimai parodė, kad Peru emeraldai yra tos pačios kilmės, kaip ir rastieji Meksikoje, ir kad greičiausia vieni ir kiti yra kilę iš Kolumbijos emeraldų depositų, esančių toli į šiaurę nuo Peru ir toli į pietus nuo Meksikos.
Ispanai pablūdo, begrobdami ir be-rankiodami emeraldus. Kažkoks pakvai-šęs vienuolis paleido paskalą, kad emeraldai yra toks pat kietas akmuo, kaip dėi mantas, ir kad vienintelis tikras būdas nustatyti jo tapatybę - tai geras smūgis kardo rankena, pasidėjus jį ant akmens. Kiek emeraldų kareiviai šitaip sumalė ir miltus, spēlioti per vėlu. Bet išlikusių už-tekė ir Ispanijai ir Europai.
Emeraldų kiekiai, išvežti iš Peru, tu-rėjo būti milžiniški. Jose d'Acosta liudi-nu tik viename laive, 1587 m. iš Peru iš-plaukusiam į Ispaniją, buvo dvi dėžės eme-

radų, kiekviena mažausia po 100 svarų. Ispanų gobūmas užkariuotame inkų krašte neturi palyginimo. Kilmingieji bu-vo žudomi dešimtimis ir šimtais, jų tartai, ypač brangenybės, grobstomi, šventyk-las apipilėtos, išniekinamos ir, tartum patyčiomis, puošiamos auksiniais kryžiais. Indėnai atsakė neapykanta, ir, kur tik ga-lėjo, traukė ispanams iš po kojų į ne-jengiamas džiungles, pasilimdami su sa-vim viską, kas tik ispanams turėjo atro-dyti vertingesnio. Ispanų istoriko Garcila-so de la Vega liudijimu ką ispanai bedarė, kokių kankinimo priemonių besistėmė, jiems taip ir nepavyko sužinoti, iš kur in-dėnai gaudavę emeraldų. Visi takai į ka-syklas buvo rūpestingai užslėpti, kasyklų angos užverstos akmenimis, ir vėšli džiun-glių augmenija greit viską paslėpė nuo ne-reikalingų akių.
Apie Kolumbijos emeraldus ispanai pirmą kartą patyrė tik 1537 m. kovo 3 d. iš vieno indėno, už paslaugas kažkuriam kareiviui padovanojusio stambų akmenį ir nurodžiusio, kur tokių akmenų galima rasti. Šie emeraldų laukai turėję būti kaž-kur prie Somondoco už 23 mylių nuo Gua-teque, netoli Nagar krioklio Garagoa upė-je, rytinėse Andų pašlaitėse. Vieta labai kalnuota ir sunkiai prieinama, tropikinė gamta žiauri, klimatas drėgnas ir karštas, sunkiai pakeliamas. Šios sunkios gamt-nės sąlygos greičiausia ir privertė ispanus nutraukti kasyklų darbus ir ilgainiui jos buvo užmirštos, apaugo džiunglėmis ir

BRANGIŲ PREKYBA
TERRA
Savininkai V. ir U. CIVINSKAI
Brangieji akmenys - Aukso ir kt. papuošalai, Sveicarių laikrodžiai. Taip pat - Kristalas, sid-ras, porcelanas ir visos kitos dovaninės prekės.
TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. 434-4660

Skaitkite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALUNAS
AKIU, AUSU, NOSIBS
IR GERKLBS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2838 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Pirma ligonius pagal susitarimą,
jei neatsisakoma, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3, vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5949
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9.
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treč.
ir sešadienį, tikrai susitarus.

DR. EDMUND E. CIARA
1707 N. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val: pagal susitarimą. Pirm., ketv.,
antr., penktadienį, nuo 10-4, ir
sešadienį, 10-2 val.

DR. W. M. EISINIS - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandų pagal susitarimą. Jei neat-
sispėja, skambinti ml 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešadienį, uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmoOth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8.
antradienį, 2-4.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį ir penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p. antradienį ir ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val: pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5345

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandų: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį, 6-8 val. vak. Seštadienį
nuo 2-4 val. po pietų. Ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsisakoma, tai telefonai: GI 8-6195

**SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINI
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"**

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2856 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš vieno namo į kitą.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

**PERKRAUSTYMAI
MOVING**
Leidimais - Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERMANAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
Jūsų bute drėgno ir
KARŠTO ORO NEBEBUS:
Pirkit patobulintą vėsintuvą
2512 W. 47th St. - FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11
val. ryto. - Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**ŠIA VASARA TRYS
EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ**
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tęsiasi 21 diena. Vie-
ty skaičius ribotas. Registruokitės
tuojau. Išspėjame leidimą ligonių
laiką pabūti Lietuvoje. Paruosime
dokumentus atsivesti gimines
Amerika.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASCAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Z. JUŠKEVIČIENĖ nokomi pilkieji delfinai. To-
kio mieste okeanografijos ins-
tituto prof. T. Kuroku yra iš-
dirbęs dvylikos metų progra-
mą delfinams išmokyti žu-
vis ganyti ir jas atvaryti kur
reikia signalą davus. Kitas Na-
gasaki universiteto profesorius
K. Mizano studijuoja delfinų
"kalbą", tai yra garsus, ku-
riais tie protlingieji jūrų šilta-
kraujai savo tarpe susikalba.

**SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI - LIET.
LITERATŪROS DĖRLIAUS SAUJA**
Išleista nauja knygelė — Nemune knybdynas
"Senovės Lietuvių Dievai". Tai
mitologinio, istorinio, tautosaki-
ninko pagrindo eilinių posmių
kūrinys. Jo autorius — Jonas
Valaitis. Knygelės turinį sudaro
aštuoni paskiri kūriniai:
Perkūnas, Zemėpatis ir Zemy-
na, Lino dievas Vaizgantas,
Gabija, Pirmoji Laumė, Deivė
Lėta ir laumės, Milda, Ragutis.
Knygelė yra 54-rių puslapių,
kišeninio formato, viršelis yra
meniški aparaivalintas.

Jau patys paskirų posmių už-
vardinimai liudija, kad kūri-
nys yra tautinės minties: tau-
tosakinio, mitologinio istori-
nio pagrindo. Taip iš tikrųjų ir
yra. Pirmame knygelės pusla-
pyje autorius šitaip eiluoja:
Senovės Lietuva — šalis dievų:
čia būta vyrų — įžymių
dievų ir moterų — dangaus
Jievių.
Sudarė jos tačiau mažesni
skaičių.
Autorius pirmuoju senovės
lietuvių dievu pristato Perkū-
ną, kurį apeliuoja, apdainuo-
ja kaip žaibų skleidėją, kerš-
tautoją ir neatlaidų baudėją
už žmogiską silpnę. Dievą
Perkūną kaip neatlaidų teisė-
ją, baudėją įveda ir į kitus sa-
vų kūrinius posmų, kaip tai į
Deivės Mildos, Vytolio ir kitus.

Lietuva — lino šalis. Ji tu-
rėjo net ir atskirą lino dievą —
Vaizgantą, kurio pareiga bu-
vo rūpintis, kad dirvos tarptų,
lino žiedu žydėtų... J. Valai-
tis savo kūrybine fantazija pris-
tato dievą Vaizgantą meilės
scenoje, romantikoje, gana pa-
traukliai. Štai autorius sukuro
toji personažė, linaplaukė lie-
tuvaitė mergaitė Gajutė, Lino
dievo pamiltą, šitaip posmuo-
ja:
"Tu nesirūpink,
Mano berneli,
Mano darbų darbeliais;
Aš nudirbsiu
Savus darbelius
Dienutej, ne naktelėj.
Aš susiverpsiu
Baltus linelius
Rudenužio naktelė.
Aš išsišiusiu
Plonas drobeles
Pavasario dienelej.
Aš nusirašiusiu
Gelsvus linelius
Ukanotam rytelė".

Na, o mitologinę meilės die-
vės Mildą autorius pristato ir
istorinėje šviesoje, jai duoda
vaidmenį Lietuvos istorinių
įvykių raidoje: aprašo jaunuo-
lio, kunigaikščio Kauno pa-
slaptingą meilę, gimusią kle-
stėjusią prie Kauno...
Kauno pilies gynėjas. Šiame
mitologinės istorinės kilmės
posme autorius aprašo, ape-
liuoja dievės Mildos sūnų Vy-
tolį. Čia Vytolis yra pristato-
mas kaip gabus jaunuolis, tai-
klus strėlininkas, briedžių me-
džiotojas, sumanus, drąsus ka-
rys. Vytolis pristatytas kaip
narsus Kauno pilies gynėjas,
kovotojas prieš savanaujį, klas-
lingą Lietuvos priešą — Kry-
žiuočius. Apdainuoja Vytolį
Kryžiuočių nelaisvėje raudan-
tį dėl tautos nelaimės ir drau-
ge visticke nenustojantį vilties
ir ryžto dvasios: pabėgti iš ne-
laisvės, nugalėti priešą! Vyto-
lio karžygiška dvasia, ryžtas
ir viltis laimėti, be abejo, ža-
dina jaunuolių patriotinį jaus-
mą... Štai keletas J. Valai-
čio eilinių posmių apie narsų
karžygi Vytolį:

Vytolis nedelsia,
Bus kova drąsi —
Kaunas netoliausia,
Ir keliai sausi.
Naktįje pašvaistės
Laužų pakiliu,
Ir degiai jau žvaistės
Kuoruos prie pilių.

Senovės Lietuvių Dievai tenka ji
vertinti kaip poetinės kūrybos
dėrliaus sauja ir mūsų kuklų li-
teratūros aruodą. Šis J. Valai-
čio kūrinys yra jau ne pirmas.
Jis yra parašęs ir dar dvi kny-
geles, skirtas vaikams ir jauni-
mū, būtent Gedimino sapnas
ir Neringa. Yra padaręs ir ke-
letą vertimų. Iš lenkų kalbos
išvertęs rašytojos Knapnickos
— Jonukas keliauja", iš rusų
— satyrines Zoščenkos novelės
ir J. Baltrušaičio poezijos rin-
kinį "Zemės pakopos". Yra iš-
vertęs, spaudai paruošęs ir
Krylovo pasakėčias, didelės
didaktinės vertės literatūrinį
kūrinį.

Filosofų yra sakoma, kad
jei individas ar tauta atsisako
iš gyvenimo imti ir jam duoti,
pasmerkia save mirčiai. J. Valai-
tis, kaip kūrėjas, nežiūrint
amžiaus, siekia ne tik imti,
bet dar ir gyvenimui duoti.
(J. Valaičio kūrinį — "Senovės
Lietuvių Dievai" ir kitus
jo kūrinius ir vertimus galima
gauti knygų rinkoje ir pas patį
autorį, gyvenantį Cicero, Ill.)

Povandeninės ganyklos
Japonijoje daromi intensy-
vūs bandymai išiegti jūrų gel-
miuose "ganyklas", kur būtų ga-
nomos maistui ypač tinkamos
žuvų veislės. Žuvims ganyti ap-

SMOKEY'S FRIENDS
don't play with
matches

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Ligoniumo arba lūdesio valandose
gražiausias gėles ir vaikai, ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

**AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ**
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1133-1139

**VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE**

JOHN P. SPITLIS
Gyv. 4028 So. Maplewood Ave.
Mirė 1970 m. birželio 22 d., 12:45 val. ryto, sulaukęs 80 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko našlėde: sūnus Alphonse, brolis Michael Spittis, brolėnė
Adelė gyv. New Jersey, brolė duklė Julia Berzitis, jos vyras Bren
ir jų šeima, gimintai Ruth Weidat, jos vyras Richard ir jų šeima
bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Priklausė Eznore Masonų Lodge 1153, Lietuvių Craftsmens ir Za-
rasiškių klubams.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Seštadienį, birželio 27 dieną 1:30 val. popiet bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. John P. Spittis gimines, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
ravimą ir atsiviekinimą.
Nulūde lieka:
Sūnus, brolis, gimines.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

**Dešimties Metų Mirties Sukaktis
ANGELĖ ČEPUKIENĖ**

Mirė 1960 metų birželio
28 dieną, lygiai prieš 10
metų.
Nuo 1909 metų, atvyku-
si iš Lietuvos, visą laiką gy-
veno Chicagoje, Northsi-
dėje.
Ji yra daug dirbusi lie-
tuviškose organizacijose,
mokėjo su visais gražiai
sugyventi.
Lūdi ir visą laiką šilta prisimena
Vyras KAZYS ČEPUKAS
Duktė VALERJA ir
Zentas WALTER CHERRY

Londone galima pamatyti įvairių madų. Kairėje pačios naujausios maxi-suknelės, o dešinėje — jau iš mados pradėsiančios išeiti — mini.

ELZBIETOS KARDELIENĖS MUZIKOS STUDIJOS 20-TIES METŲ SUKAKTIES KONCERTAS

Šio birželio 13 d. Montrealyje vyko nepamiršamas kultūrinis vakaras, tai buvusios Lietuvos Valstybinės Operos solistės Elzbitos Kardelienės Muzikos Studijos dvidešimt metų sukaktinis koncertas, kuriame dalyvavo jos auklėtiniai ir auklėtinės, patiekdami turtingą programą net iš 23 punktų. Koncerto su pasigėrėjimu klausėsi ne tik jaunųjų muzikų tėvai, giminės ir artimieji, bet ir skaitlinga muziką mėgstanti publika.

Programą išpildė Kardelienės Studijos studentai:

Virginija ir Kristina Gudaitės; Linas ir Rimas Piečaitis; Irena, Julija ir Joana Adamonytės; Jonas Skardžius, Mavis Stevens; Loretta ir Marjeen Hogan; Linda Gudaitė; Danutė Styraitė; Petras Vaušas; D. ir L. Blauzdžiūnaitės ir Elena Lukaitytė, daugumas jų atlikdami muzikos kūrinius kelias išėjimais į sceną. Šiaip visi išpildė mažiausiai po du kūrinius — vieną iš lietuvių kompozitorių, daugiausia liaudies dainų, antrą ir tarptautinių muzikos klasikų.

Lietuvių muzika parinkta iš J. Zilevičiaus, sesers Bernardos, J. Švedo, P. Tamoliūno, M. K. Čiurlionio, dauguma iš liaudies dainų be melodijų autorių nurodymo. Kiti tai Mozart, Life, Haslinger, Heins, Thompson, Aaron, Chopin, Grieg, Beethoven, Rachmaninov ir Egelman.

Mokinių pasirodymas ir programos išpildymas labai gerai įvertinti ir mokytojos 20 metų kūrybinio, auklėjamojo darbo vaisiai aukštai įvertinti. I. L. P.

Mokinių pasirodymas ir programos išpildymas labai gerai įvertinti ir mokytojos 20 metų kūrybinio, auklėjamojo darbo vaisiai aukštai įvertinti. I. L. P.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Mokyklų taryboje

Chicago švietimo tarybos narys neegras Alvin Butte pareikalavo, kad mokyklų superintendentas Redmond pateiktų planą, kaip sustabdyti mokyklose mokinių rekrutavimą į gatvių gajus. Iš kitos pusės, grupė Menominee indėnų, vadovaujant Mrs. Caro Warrington pirmą kartą atvyko į tarybos posėdį pareikšti protestą ir reikalavimą, nusiskundami, kad istorijos knygose indėnai

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išimokės ilmo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
5455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNESHSPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, automobiliai, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5% Passbooks	6% \$5,000 minimum 2 year certificate
5 1/2% Investment Savings plan \$1,000 minimum	5 3/4% \$1,000 minimum 1 year certificate

Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Figūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Muziko Strolis atsiminimai
Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolis knyga **LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.**
176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina \$2.00. Tai geriausioji sodrių pasiskaitymų knyga.
Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasiunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

visur pavaizduojami iš blogosios pusės ir kad net 92 nuosimčiai indėnų mokinių meta mokyklas jų nebaigę.

Baus hidrantų atsukėjus

Koi kuriose miesto dalyse, vos tik temperatūra atšila kaip vietiniai žmonės, dažnai patys paaugliai, atsuka gatvių hidrantus ir per išsą dieną leidžia į gatvę smarkias vandens sroves, nors vandeniu žaisti vaikų visai mažai tesurenka. Kadangi vandens švaistymas be to yra susietas su pavojais, gaisro atveju pumpos nebegausna reikalingo vandens spaudimo — policijos superintendentas Conlisk patvarkė, kad pašaliniai hidrantų atsuktojai bus baudžiami nuo \$25 iki \$200.

Pašovė plėšikų Lincoln parke

Prasidėjus maudymosi sezonui, plėšikai pradėjo ir paplūdimiuose aukų ieškoti. Trečiadienį d. vaikais — William Coats iš Knoxville, 27, Tenn., ir Dair Banks, 22, iš East Chicago dienos metu North Avenue paplūdimyje atėmė iš vieno jaunuolio \$15, bet policininkas Banks juos pastebėjo ir pasivijo Lincoln parke, kur pirmasis pasidavė suimamas, antrasis pasipriešino ir buvo nersautas.

Amebiasis

Nors amebiasis liga per daug metų Chicagoje nebebuvo pasiekusi epidemijos, tačiau kaip miesto sveikatos komisisionierius Dr. Murray C. Brown perspėja, šiemet ji gausiau pasireiškia ir dėlto pataria pasisaugoti. Ta liga gaunama per mikroskopinius parazitus, kuriais apsikrečiama geriant nevirintą vandenį, valgant nemazgotas ir nevirtas daržoves ir t. t. Ligos simptomai yra: lengvas nuovargis, galvos skaudėjimas, apetito stoka, diareja, neaiškūs vidurių skausmai. Ligą galima pažinti tik padarius kraujo tyrimą. Suradus kraujyje tos ligos amebas, reikia patikrinti ir kitus šeimos narius ar nėra

Garsaus britų politikos Sir Winston Churchill anūkė Arabella Churchill panaši į savo velionį senelį. Ji rėkia cigarus, mėgsta keliauti ir daug dirba šalpos organizacijoje, ypač Afrikos rapsuotųjų labui.

apsikrėtę. Blogiau yra, kuomet tie parazitai pereina į kepenas, kuriose sukelia chronišką apkrėtimą. Kūnui nuo tų parazitų išvalyti esą keletas vaistų, tačiau geriausias vaistas — tų parazitų išvengti.

TRUMPAI

— "VARPO" skaitytojų suvažiavimo proga rengiamas simpoziumas ir literatūros vakaras įvyksta rytoj, šeštadienį Union Pier, Michigan. Simpoziumas prasidės 3 val. p. p. Community salėje. Kalbės Jonas Jurkūnas, Jonas Daugėla, Mykolas Drunga, Stasys Rūdis ir kiti. Moderuos A. Kučys. Poezijos vakaras prasidės toje pačioje salėje 9 val. Įžanginį žodį apie laisvę naujojo lietuvių poezijoj pasakys prof. Alidona Augustinavičienė, daugelio poečių eilėraščių skaitys Lidija Juodvirvytė, Marija Smilgaitė ir Rimvydas Vasiliukevičius. Po programos bus vaišės ir šokiai grojant Ramonio orkestrui. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti.

— **Algis Bendoraitis**, A. ir M. Bendoraičių sūnus, baigė Roosvelt universitetą, gaudamas mokslo bakalauro diplomą. Specializavosi biznio administravime. Jo žmona Vida (buvusi Didžbalytė) baigė De Paul universitetą bakalauro laipsniu. Specialybė: medicinos technikė.

— **Juozas Bacevičius** ir adv. Charles P. Kal kartu su visa Čikagos Marquette Parko Namų Savininkų D-jos valdyba ir nariais deda visas galimas pastangas, kad miesto pietvakariuose greitkelio projektas nebūtų priimtas. Prieš tą projektą pasisakė dauguma vietos organizacijų ir gyventojų. Greitkeliu pakeistų dabartinį šių apylinkių išvaizdą.

— **Juozas Stasiulis** po ligos iš Šy. Kryžiaus ligoninės išvyko su šeima poilsui į Harrisville, Wis. pas savo bičiulį Klemą Juosaitį, turintį ten gražų ūkį. Juos aplankė Vyntantas Ripskis ir kiti Joniškiečiai.

— **Kristina Žebrauskaitė**, C. Rymas, Mindaugas Simkus ir Jonas Svaras, gyv. Čikagos pietvakarių apylinkėse, baigė Illinois universitetą Urbanoje.

"LIETUVIAI TELEVIZIJOJE" RENGIA LIETUVIŲ DIENĄ

"Lietuviai Televizijoje", tęsdami praeitais metais pradėtą tradiciją, š. m. liepos mėn. 12 d. Bučo Darže, rengia didžiulę, jaunus ir senus, čia gimusius bei vėliau atvykusius, visų pažįturį ir įsitikinimų, lietuvių apjungiančią "Lietuvių Dieną", gražios gamtos prieglobstyje. Tą dieną, Bučo Darže vaikams bus daug žaidimų, jauniems turės progos smagiai pasišokti, viduriniojo amžiaus su laukę — pasišnekučiuoti ir šalto alučio pagurkšnoti, gi į vyresnįjį amžių įžengę, turės progos susitikti senus pažįstamus ir jaunas dienas prisiminti. Visus jungs bendra, nuosirdi ir šilta lietuviška nuotaika. Veiks gausūs įvairiais gerimais baras, valgykla, laimės šulinys, žaidimų aikštelės ir kt. Kaip praeitais metais, taip ir šiais, Lietuvių Dienoje bus pagerbta, atžymėta ir paminėta viena pirmoji lietuviška radijo programa Chicagoje. Bus praversta oficialioji ir meninė programa. Visa Lietuvių Dienos eiga bus filmuojama ir vėliau rodoma "Lietuviai Televizijoje" programoje. Atvykusiems į Lietuvių Dieną bus patiekta ir daugiau visokių netikėtų. Neturintiems savostos susisiekimo priemonės, liepos mėn. 12 d. kursuos specialūs autobusai iš Čikagos į Bučo daržą. "Lietuviai Televizijoje" vadovybė ir Lietuvių Dienos rengi-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
DEPENDABLE MAN WANTED
For general home maintenance in residential home in Northern suburb. Top salary for right person.
433-3580

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
TYPIST STENOGRAPHER
For secretarial Service.
Hourly rate.
Full time.
Tel. 831-3320

SWITCHBOARD TYPIST
Small keyboard like typing electric typewriter. Must have some knowledge of payroll and enjoy working with figures. Small A.C. office directly off expressway. Must drive. Private parking.
Call HA 7-4805

DEPENDABLE WOMAN WANTED
General housework. One day week steady. Must speak some English. Top salary. Northern suburb. Good transportation.
Tel. 433-5580

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS naujai atremontuotas 4 kambarių butas suaugusiems. Teiraitis tel. BI 7-8128.

ISNUOMOJAMI 3 KAMBARIAI su baldais ir visais patogumais, pensininkams arba dirbančiam vyrui. Kreiptis 1142 W. 17 ST., CHICAGOJE.

ROSCOE IR ASHLAND APYLINKIJE
Isnuomojamas 5 1/2 kambarių naujai išdekoruotas butas. Moderni virtuvė ir vonia, šildymas, virinimi krosnis ir šaldytuvai. Artai susisiekimas, krautuvės. Pagaidauti suaugę.
Tel. 472-7622

FARMS FOR SALE
Okiai Pardavimui

118 AKRAI
MONROE, WISC. APYLINKIJE
105 akrai yra apseiti alfalfa žole. Likusi — ganyklos ir krūmai. Liga yra pardavimo priežastis.
Teirautis:
LELAND MERRILL, Rt. 4
MONROE, WISC. 53566

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talimis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

PROFESINĖ SUNU APŽIŪRA, apkrėpimas, higiena Čikagos pietvakarių apylinkėje. Susitarti tel. 778-2941.

mo bei Finansų Telkimo komisija, jau dabar, iš anksto skelbdama apie artėjantį Lietuvių Dieną, kviečia visą Čikagos lietuviškąją visuomenę ir jaunimą, šiame metiniame visus apjungiančiame vasaros parengime gausiai dalyvauti. Mieli tautiečiai, rezervuokite liepos mėn. 12 d. šiai vasaros išvykai į gamtą. Įėjimo kaina — tik vienas nuosirdus lietuviškąs žodis.

♦ Tauragės Klubo pusmetinis narių susirinkimas įvyks š. m. birželio 28 d. 2 val. popiet Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Bus svarstomi klubo veiklos reikalai. Susirinkimas įvyks nežiūrint atsilankiusių narių skaičiaus. Po susirinkimo kavitė. Klubo Valdyba

♦ Kas nori, nors trumpam, pagėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro Tomkų vasarvietę, kuri yra ant pat Atlanto vandenyno ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja. Dėl smulkesnių informacijų rašykite: V. Tomkus, 700 Ocean Dr. Juno Beach, North Palm, Fla. 33403 arba skambinkite tel. 305-844-3388. Kelias A1A (Pr

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMINIAIS MENESIMAIS IŠSIMOKĖJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAB
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

MORO BUNGALOW, 6 kamb., įrengtas 1 1/2 aukšto, 6 ir 5 kamb. modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, įrengtas skolas, prie pat Maria Ankst. mokyklos.
ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj) Figūs automobilių draudimui.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Acher, Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus. Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR SRANGENYBAS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel. R.Epublic 7-1941

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus, Volvos, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietines gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrė mechanikai, vilkikas.
RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE", — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

NAMAI — PAGUODA
REZIDENCJA — puiki 14 m. re-tenybė. 9 kambariai (5 mieg.), 2 1/2 vonios ir viskas, kas reikia moderniai šeimai. \$41,900.
2 BUTŲ OCTAGONAS, 2 po 5 kamb. Geležinė mūro statyba, 2 auto garažas, arti mūsų naujojo ofiso. \$32,600.
NAUJAS UZ 88,000 DOL. Pajėgus pirkėjas gamta 15 metų mūro namas, lengvai \$14,000 metinių pajamų ir vieta, verta pasigėrėjimo. Prašome kreiptis.
4 BUTŲ 2 aukštų mūras, nauja gazo šiluma, 2 auto mūro garažas ir šiaurę prie Marquette Parko. Parodysime. \$44,000.
TVIRTAS 7 KAMB. mūras, moderni kabinetai virtuvė, gazu šildymas, 2 auto mūro garažas, arti naujo vienuolyno. \$20,500.

Valdis Real Estate
7051 S. Washtenaw Ave. RE 7-7200

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokių naujų savybių pirkimas — pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir lūdijami vertimai, užplūdimi plitėbės prašymai, income tax ir įvairūs kitokl bla-ka. Darbo val.: Kasdien 9-3 ir 5-8.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454
BY OWNER
3 bedroom brick bungalow. Full basement, attic. Hot water gas heat. 2 car garage.
Tel. 247-6042

SAVENIKAS PARDUODA 6 kamb. mūro bungalow su 3 mieg., 2 voniomis, besimamais, 65-4 ir California. Tik \$17,500. Tel. WA 5-3093.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visus rūšis namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaiciavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave., CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nuodžiame namus iš lauko ir atliekame "suck-potting" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047
Išnavimas veiktui, kreiptis bet kada

SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS